

13. јануара 2023: председник Матице српске проф. др Драган Станић је на позив Теслине научне фондације из Филаделфије и њеног председника господина Николе Лончара, у оквиру посете Њујорку (САД), у хотелу „Њујоркер” учествовао на научно-културној конференцији „Tesla Spirit Award and Tesla’s People 2023” (1943–2023 – 80th Years Tribute to Tesla) и примио признање ове културне асоцијације „Tesla Spirit Award”.

20. јануара 2023: председник Матице српске проф. др Драган Станић је у Њујоршкој јавној библиотеци (New York Public Library) разговарао са шефом славистичког одељења др Богданом Хробалом. Проф. др Станић је том приликом уручио Матичина издања на енглеском језику (часописе *Literary links of Matica srpska* и *Synaxa*, збирку песама Гојка Ђога *Ovid in Tomis*, студију Александра Петровића и Дарка Камчевског *Kosovo at the end of history* и фототипско издање *Лейтојиса Мајице српске: Објављење и прва часпица*), те предложио ближу сарадњу Матице српске и Њујоршке јавне библиотеке.

26. јануара. 2023: одржана је Светосавска беседа. Као што то дугогодишња традиција налаже, свечаност је отпочела извођењем Химне Светом Сави. Ове године имали смо част да је чујемо у извођењу хора Успенске цркве „Антифон”, под диригентском управом Милице Грубишић. Свечани део програма отворио је др Милан Мицић, генерални секретар Матице српске, а потом је презвитер др Оливер Суботић изложио овогодишњу беседу на тему *Ушпицај светосавске еџике на лик и дело Николе Тесле*. На крају свечаности публика је уживала у песмама *Ми смо деца неба* и *Малено сам ћаче* у извођењу Дечјег хора Црквене општине новосадске, уз пратњу Јована Летића на хармоници, а под диригентском управом Милице Грубишић.

27. јануара 2023: председник Матице српске проф. др Драган Станић је, на позив Српског културног друштва Захумље из Никшића, одржао Светосавску беседу у просторијама Друштва. Том приликом је беседник читао своје песме,

а у програму је учествовао и црквени хор Преподобне мати Ангелине.

28-29. јануара 2023: председник Матице српске проф. др Драган Станић, управник Библиотеке Матице српске господин Селимир Радуловић и главни и одговорни уредник *Лейтојиса Мајице српске* господин Ђорђо Сладоје боравили су у Подгорици, на позив Српског националног савјета и председника др Момчила Вуксановића. Том приликом управник Радуловић је примио признање за рад на антологији *Златни век српској њесништву*. У Српској кући у Подгорици је одржано вече посвећено Матици српској (о којој је говорио председник Станић), Библиотеци Матице српске (о којој је говорио господин Радуловић) и *Лейтојису Мајице српске* (о којем је говорио господин Сладоје), а потом су се учесници програма представили и својим стиховима. У програму су учествовали и српски песници из Црне Горе: Будимир Дубак, Бећир Вуковић, Радомир Уљаревић, Милица Краљ и Перивоје Поповић.

9. фебруара 2023: у оквиру Музичких вечери Матице српске приређен је концерт под називом „Из врта пој”. Наступио је Duo Allegria, којег чине флаутисткиња Стана Крстајић и виолинисткиња Дуња Каламир. На концерту су изведене композиције српских аутора писане за овај дуо: Дејана Деспића (писано за Дуњу), Душана Богдановића (премијерно изведено), Владимира Тошића, Драгане Јовановић, Милана Михајловића (премијерно изведено), Ане Крстајић, Милоша Раичковића (премијерно изведено) и Драгољуба Драгана Илића (премијерно изведено).

9. фебруара 2023: на Педагошком факултету у Сомбору одржана је промоција издања насталих у оквиру пројекта „Жанровска укрштања српске и англофоне књижевности: преводна рецепција и књижевнотеоријска интерпретација”, који се већ пуну деценију реализује под окриљем Матице српске. Представљена су три зборника научних радова и студија *Сер Гавејн и Зелени вишез: љревод, љшумаћења и значења*. Учествовали су: проф. др Владислава

Гордић Петковић, уредник Зборника, Младен Јаковљевић, аутор студије, др Сања Голијанин Елез, продекан за наставу и докторске студије Педагошког факултета у Сомбору, и др Наташа Гојковић са Педагошког факултета у Сомбору, стална сарадница пројекта.

10. фебруара 2023: одржано је представљање књиге Зденке Валент Белић *Слика Срба у словачкој књижевности*, која је објављена у суиздаваштву Матице српске и Архива Војводине. Поздравну реч одржао је проф. др Драган Станић. О књизи су говорили: доц. др Михаел Бабјак, директор Архива Војводине др Небојша Кузмановић и ауторка.

16. фебруара 2023: одржана је Свечана седница Матице српске (прилог).

22. фебруара 2023: у оквиру Музичких вечери Матице српске приређен је концерт гитаристе Стевана Јовића. На концерту су изведене композиције Карла Домениконија, Максима Дијега Пужола, Леа Брауера, Матијаса Диплесија, Душана Богдановића, Стевана Јовића и Македонска традиционална песма (аранжман Маја Радованлија).

28. фебруара 2023: у Свечаној сали САНУ представљен је трећи том *Српске енциклопедије* (прва књига: Г – Демографски преглед; друга књига: Демократија–Ђуша). На промоцији су говорили: академик Владимир Кањух, потпредседник Уређивачког одбора за област природних наука, академик Славенко Терзић, члан Уређивачког одбора, и проф. др Драган Станић, председник Матице српске и главни и одговорни уредник *Српске енциклопедије*. Поздравном речју присутнима се обратио академик Миро Вуксановић, уредник Трибине и управник Библиотеке САНУ.

6. марта 2023: Матицу српску су посетили епископ Горњокарловачке епархије господин Герасим и секретар Епархије јереј Саша Лончина. Том приликом госте је примио председник Матице српске проф. др Драган Станић и упознао их са делатношћу и резултатима рада установе. Састанку су присуствовали и др Милан Мицић, генерални секретар Матице српске, и мср Александра Јовановић, архивски саветник и стручни сарадник у Матици српској.

6. марта 2023: представљена је делатност Музеја Херцеговине из Требиња, који је прошле године обележио 70 година постојања. Овај догађај одржан је у оквиру манифестације „Месец Херцеговине у Матици српској”, а у сарадњи са Удружењем Срба Херцеговаца и пријатеља у Србији. Поздравне речи присутнима упутили су др Милан Мицић, генерални секретар Матице српске, и Божидар Миловић, председник Удружења Срба Херцеговаца и пријатеља у Србији. О историјату и делатности Музеја говорили су мср Ивана Грујић, археолог и директор Музеја Херцеговине, и Симо Радић, историчар и кустос.

7. марта 2023: одржана је Прва (конститутивна) седница Одбора за исељеништво Матице српске. Чланове Одбора поздравили су: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, проф. др Владимир Грчић, председник Одбора, и проф. др Јован Филиповић, потпредседник Одбора, и том приликом им пожелели успех у будућем раду. На седници су се разматарали краткорочни и дугорочни план рада и евентуално проширење састава Одбора и Савета Одбора. Седници је присуствовала и мср Ивона Кнежевић, секретар Одбора.

8. марта 2023: представљен је Зборник радова са научног скупа „Први светски рат на јужнословенском простору и стварање Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца”. Овај догађај одржан је у оквиру манифестације „Месец Матице српске у Вуковару”, а у сарадњи са Српским културним центром Вуковар, који је и издавач представљене публикације. Присутнима се обратио др Милан Мицић, генерални секретар Матице српске, а поздравне речи упутили су проф. др Драган Станић, председник Матице српске, и Срђан Секулић, директор Српског културног центра Вуковар. О књизи су беседили историчари Вељко Максић, уредник зборника, др Милан Гулић, виши научни сарадник, и историчар права проф. др Урош Станковић.

8. марта 2023: у оквиру Музичких вечери Матице српске концерт су одржали млади и врло успешни пијанисти Бошко Стојадиновић и Лука Петровић. На концерту су изведене композиције Фредерика Шопена, Франца Листа и Енрикеа Гранадоса. Програм је водила музиколошкиња Александра Сомер.

16. марта 2023: одржано је девето предавање пројекта „Српски народ: историја и култура” у оквиру циклуса предавања „Српски народ у Банату”. Предавање „Српска језичка слика Баната у прошлости и данас” одржала је др Исидора Бјелаковић, редовни професор Одсека за српски језик и лингвистику Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду и секретар Одељења за књижевност и језик Матице српске.

20-24. марта 2023: одржана је Недеља Косова и Метохије (прилог).

21. марта 2023: обележен је Светски дан поезије представљањем збирке песама *Пути за Хум* Гојка Ђога. О књизи су говорили проф. др Јован Делић, дописни члан САНУ, и Иван Негришорац. Песник Гојко Ђого прочитао је неколико својих песама.

22. марта 2023: представљене су књиге: *Српско национално ишћање у Босни и Херцеговини: историјски процеси, личности и идеје*, која представља зборник радова са научног скупа историчара „Ђоровићеви сусрети 2022. године”, и *Земљом Херцеговом*, аутора Алексе Вучковића и Радомира Вучковића. Поздравне речи присутнима упутили су: др Милан Мицић, генерални секретар Матице српске, Божидар Миловић, председник Удружења Срба Херцеговаца и пријатеља у Србији, и Алексије Гргур, представник Општине Гацко. Своје утиске о представљеним делима говорили су: др Милан Мицић, Драгутин Паповић, председник Општинског одбора Српског про-

светно-културног друштва „Просвјета” Гацко, као и Радомир Вучковић, директор Народне библиотеке Гацко и коаутор књиге *Земљом Херцеговом*.

28. марта 2023: одржано је предавање „Данашњица кроз призму израде речника савременог српског језика” проф. др Рајне Драгићевић. Ово је друго предавање у оквиру делатности Омладинског одбора Матице српске. Присутне су поздравили: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, и мср Марина Шафер, асистент Филозофског факултета у Новом Саду.

29. марта 2023: у организацији Матице српске и Института за европске студије, одржано је предавање „Мондијализација и метаморфозе хуманизма”. Предавач је била Шантал Делсол, француски филозоф и романописац. Присутне су поздравили проф. др Драган Станић, председник Матице српске, и др Миша Ђурковић, директор Института.

29. марта 2023: У оквиру Музичких вечери Матице српске приређен је концерт под називом „Adio Querida”. Наступили су Тереза Алберо, сопран (Шпанија), Никола Давид, тенор, кантор (Србија, Немачка) и Маја Грујић, клавири. Било је то Вече песама – музичко путовање у сефардску културу Шпаније и Португалије. На концерту су изведене композиције Мануела де Фаље, Фернарда Обрадорса, Церонима Гименеза и Франциска Морена Торобе и Сефардске песме.

31. марта 2023: представљен је књижевни часопис *Нова Зора*, који излази у Београду а баштини традицију часописа *Зора*, штампаног између 1896. и 1901. године у Мостару. Ово је трећи по реду догађај који је одржан у оквиру манифестације „Месец Херцеговине у Матици српској”, који Матица организује у сарадњи са Удружењем Срба Херцеговаца и пријатеља у Србији. Поздравне речи присутнима упутили су проф. др Драган Станић, председник Матице српске, и Божидар Миловић, председник Удружења Срба Херцеговаца и пријатеља у Србији. Своја драгоцену искуства и утиске о раду на часопису пренели су: Зоран Радисављевић, оперативни уредник, Габриела Братић, секретар Редакције, проф. др Михаило Шћепановић, сарадник и лектор, и проф. др Јован Делић, дописни члан САНУ и председник Издавачког савета *Нове Зоре*.

7. априла 2023: представљена је књига *Племство у српској визуелној култури XVIII века* др Александре Человски. Књига је припремљена и објављена у оквиру Одељења за ликовне уметности Матице српске. Поздравне речи упутили су проф. др Драган Станић, председник Матице српске, и др Тијана Палковљевић Бугарски, управница

Галерије Матице српске. О књизи су говорили: проф. др Бранко Бешлин, проф. др Јелена Тодоровић, проф. др Владимир Симић, секретар Одељења, и ауторка.

12. априла 2023: представљена су *Изабрана дела* академика Василија Ђ. Крестића. Поздравне речи упутили су проф. др Драган Станић, председник Матице српске, др Небојша Кузмановић, директор Архива Војводине, и господин Зоран Гуговић, директор Издавачке куће „Православна реч”. *Изабрана дела* академика Василија Ђ. Крестића су капитални издавачки пројекат Издавачке куће „Православна реч” и Архива Војводине који се састоји од 15 књига, на око 7000 страница. О значају објављивања изабраних дела академика Крестића говориле су проф. др Мира Радојевић, са Филозофског факултета у Београду, и др Софија Божић, научни саветник Института за новију историју Србије.

19. априла 2023: Матица српска и Институт за европске студије организовали су предавање „Морфологија историје Освалда Шпенглера”. Предавач је био проф. др Герд Моргенталер са Универзитета Зиген у Немачкој. Проф. др Драган Станић, председник Матице српске, поздравио је присутну публику, а госта предавача најавио је др Миша Ђурковић, директор Института за европске студије.

19. априла 2023: у оквиру Музичких вечери Матице српске приређен је концерт нашег истакнутог пијанисте Ивана Динића. На концерту су изведене композиције Јоханеса Брамса, Клода Дебисија и Модеста Мусоргског.

20. априла 2023: одржано је десето предавање пројекта „Српски народ: историја и култура” у оквиру циклуса предавања „Српски народ у Банату”. Предавање „Банат и развој српског позоришног живота у 19. веку” одржала је др Исидора Поповић, стручни сарадник Рукописног одељења Матице српске.

27. априла 2023: додељена је Пупинова награда Матице српске за студентске радове из техничких и природно-математичких дисциплина којима се бавио Михајло Пупин (прилог).

10. маја 2023: Дани ћириличне баштине (прилог).

10. маја 2023: у оквиру Музичких вечери Матице српске приређена је концертна промоција нотне збирке *Српски композициони за клавир четвороручно*, коју су приредиле мр Весна Кршић и др Снежана Николајевић. О збирци су говориле др Гордана Каран, др ум. Теа Димитријевић и ауторке. Поздравне речи присутнима је упутила Марта Тишма, стручни сарадник Одељења Матице српске за сценске уметности и музику. У уметничком делу програма, Весна Кршић и Снежана Николајевић извеле су композиције за клавир четвороручно наших истакнутих композитора Зорана Христића (*Руфурџија*), Светислава Божића (*Сан Господара Свештосији*), Вере Миланковић (*Сењачка райсодија*), Анице Сабо (*Дианџус*) и Михаила Живановића (*Пућ око свешта*).

15. маја 2023: представљена је књига *Бука руске авангарде* проф. др Корнелије Ичин. Присутне је поздравио председник Матице српске проф. др Драган Станић, а о књизи су говорили проф. др Гојко Тешић, проф. др Предраг Петровић и проф. др Јелена Кусовац. На самом крају присутнима се обратила ауторка књиге.

16. маја 2023: представљена је књига *Народна ношња, шире и њесме са Гласинца* др Марка Радовића. Овај догађај одржан је као резултат потписаног протокола о сарадњи Матице српске и Општине Соколац из Републике Српске. Поздравне речи присутнима су упутили др Милан Мицић, генерални секретар Матице српске, и Марко Шука, представник Општине Соколац. О књизи је говорио рецензент др Милош Рашић, научни сарадник Етнографског института САНУ, а своје утиске о истраживању и писању једног овако драгоценог и занимљивог дела изнео је и аутор др Марко Радовић.

16. маја 2023: одржан је концерт изворних песама са Косова и Метохије (прилог).

18. маја 2023: одржано је једанаесто предавање пројекта „Српски народ: историја и култура” у оквиру циклуса предавања „Српски народ у Банату”. Предавање „О традицији задужбинарства у Банату кроз визуру Матице српске” одржала је др Јелена Веселинов, управник послова Матице српске.

22. маја 2023: одржано је предавање „Биоекономија и употреба биоразградиве амбалаже”. Предавач је био проф. др

Ђорђе Јовановић, професор Факултета за инжењерски менаџмент у Београду и руководилац пројекта Матице српске „Питања животне средине, биоекономија и анализа могућности за производњу здравствено безбедне хране у АП Војводини”. Присутне је поздравио проф. др Милан Матавуљ, потпредседник Матице српске.

23. маја 2023: одржан је програм „Мајска скупштина 1848. године”, поводом 175 година од одржавања Мајске скупштине. Присутне је поздравио др Милан Мицић, генерални секретар Матице српске, након чега су беседили др Горан Васин, редовни професор Филозофског факултета у Новом Саду, Одсек за историју, и др Игор Борозан, редовни професор Филозофског факултета у Београду, Одељење за историју уметности.

25. маја 2023: у оквиру Музичких вечери Матице српске приређен је концерт истакнуте мецосопранисткиње Тање Обреновић, уз клавирску сарадњу Јелене Шиљег. На концерту су изведене композиције Константина Бабића, Светозара Саше Ковачевића, Винченца Белинија, Паола Тостија, Феликса Менделсона и Ђузепеа Вердија.

26. и 27. маја 2023: делегација Матице српске у Бајиној Башти (прилог).

31. маја 2023: одржана су два предавања на тему вештачке интелигенције. Присутне госте и публику поздравио је проф. др Драган Станић, председник Матице српске. Прво предавање „Шта можемо да очекујемо од вештачке интелигенције?” одржао је др Бранислав Кисачанин, један од оснивача Института за вештачку интелигенцију Србије. Друго предавање „Етички изазови које доноси вештачка интелигенција” одржао је презбитер др Оливер Суботић, свештеник Српске православне цркве и оснивач Задужбине „Петар Мандић”, добротине установе која негује успомену на Теслине свештеничке претке.

1. јуна 2023: одржано је дванаесто предавање пројекта „Српски народ: историја и култура” у оквиру циклуса предавања „Српски народ у Банату”. Предавање „Организација научног рада у оквиру Матице српске после Првог светског рата – Етнолошка истраживања Баната Јована Ердељановића” одржао је Богдан Шекарић, музејски саветник.

2. и 3. јуна 2023: делегација Матице српске у Бару (прилог).

4. јуна 2023: у Стењевићима, на Тројичин дан, одржана је свечана беседа „Призрен и Цетиње – златна крила српске душе” др Александре Новаков, секретара Косовско-метохијског одбора Матице српске.

5. јуна 2023: представљена је Библиографија српске илустрирајуће књижевности (годинак за период 2000–2020) Еди-

ције „Библиографије”, која делује у оквиру рада Лексикографског одељења Матице српске. Поздравну реч упутио је проф. др Драган Станић, председник Матице српске, а о књизи су говорили проф. др Драгана Грујић и проф. др Бојан Ђорђевић, рецензенти и чланови Уредништва Едиције „Библиографије”, као и проф. др Гордана Ђоковић и проф. др Урош Дојчиновић, аутори. Током представљања књиге чуо се опус композиција, уз звуке гитаре нашег угледног гитаристе Уроша Дојчиновића.

13. јуна 2023: у организацији Књижевне заједнице „Бора Станковић” из Врање, Епархије врањске и Педагошког факултета Врање, у амфитеатру Педагошког факултета Врање, у присуству Његовог преосвештенства господина Пахомија, одржан је округли сто на тему „Матица српска – чувар духовног блага” на којем су учествовали проф. др Драган Станић, председник Матице српске, проф. др Зорица Хаџић Радовић, управник Рукописног одељења Матице српске, и др Милан Миџић, генерални секретар Матице српске. Том приликом, Матици српској и управници Рукописног одељења Матице српске проф. др Зорици Хаџић Радовић предат је легат академика Вука Филиповића, значајног српског културног радника и ствараоца са простора Косова и Метохије.

15. јуна 2023: у Вуковој задужбини у Београду председник Матице српске проф. др Драган Станић присуствовао је завршној седници Одбора за обележавање 100 година од рођења Дејана Медаковића. Седницом је председавала потпредседница Владе и министарка културе Маја Гојковић, а присуствовали су: проф. др Бошко Сувајџић, председник Организационог одбора и председник скупштине Вукове задужбине, Зоран Колунџија, потпредседник Организационог одбора и директор издавачке куће „Прометеј”, академик Зоран Кнежевић, председник САНУ, господин Павле Медаковић са супругом, представници Сремских Карловаца, Карловачке гимназије и др. Поднесен је извештај о томе шта је учињено током протекле године и најављена су будућа дешавања. Посебно је похваљен научни скуп „Један век Дејана Медаковића”, одржан у Матици српској, и најављено је штампање зборника радова са скупа.

28. јуна 2023: додељене су награде из Задужбинских фондова Матице српске (прилог).

30. јуна 2023: одржан је научни скуп „Питања животне средине, биокономија и анализа могућности за производњу здравствено безбедне хране у АП Војводини” (прилог).

30. јуна 2023: представљена је књига *Српска културна, сјорпска и занатлијска друштва у Осијеку* др Зорана

Мишковића, лекара који је рођен у Осијеку. Овај догађај одржан је као резултат сарадње између Матице српске и осјечког пододбора Српског културног друштва „Просвјета” из Загреба. Поздравну реч присутнима упутио је др Милан Миџић, генерални секретар Матице српске. О историјату и делатности „Просвјете” на подручју Осијека говорио је Зденко Чикара, председник њеног пододбора за овај град, а своје утиске о истраживању и писању једног овако драгоценог и занимљивог дела изнео је аутор, др Зоран Мишковић.

3. јула 2023: додељена је „Бранкова награда Матице српске” (прилог).

3. јула 2023: свечано је отворена изложба слика „Вечно забитје” косовскометохијске уметнице Милене Цветковић. Поздравне речи упутио је председник Матице српске проф. др Драган Станић. Изложбу је отворио др Данило Вуксановић речима да је заједнички именитељ овог започетог циклуса слика истраживање и тајна властитог идеолошког исходишта уметнице и потреба да се уметношћу обухвати свет.

5. јула 2023: одржана су два нова предавања на тему вештачке интелигенције. Присутне госте и публику поздравио је проф. др Драган Станић, председник Матице српске. Прво предавање „Вештачка интелигенција у медицини и фармакологији” одржао је др Иван Танасијевић са Института за вештачку интелигенцију Србије. Друго предавање „Изазови вештачке интелигенције из перспективе православне биоетике” одржао је протонамесник Драган Поповић из Задужбине „Петар Мандић”.

7. јула 2023: Матицу српску су посетиле чланице Кола српских сестара Епархије бачке. У духу традиције, окачен је Ивањдански венчић на Матицу српску и положено цвеће крај бисте Марије Трандафил у холу Матице српске. Гошће је дочекала др Јелена Веселинов, управник послова Матице српске. Разговарано је о активностима Кола српских сестара Епархије бачке и резултатима досадашње сарадње са Матицом српском, као и будућим програмима.

3-5. августа 2023: председник Матице српске проф. др Драган Станић је, на позив др Маријана Гешпера, председника Матице словачке, учествовао на 5. конгресу матица и других институција словенских народа у Мартину у Словачкој. Том приликом председник Станић се са председником Гешпером договорио о даљој сарадњи Матице српске и Матице словачке, посебно поводом обележавања 200. годишњице оснивања *Лейхойиса Майице српске*. О *Лейхойису* и његовом деловању у српској култури председник Матице српске је говорио и на званичном радном делу

конгреса, а о могућој сарадњи разговарао је и са више других представника словенских организација.

10. августа 2023: у манастиру Соколица посвећеном Светом великомученику Георгију, код Сокоца на Равној Романији, одржан је научни скуп „Хајдучи у српској историји и памћењу” (прилог).

6. септембра 2023: одржана су два нова предавања на тему вештачке интелигенције. Присутне госте и публику поздравио је проф. др Драган Станић, председник Матице српске. Прво предавање „Не знам зашто вам нико није рекао – све је то игра бројева” одржао је проф. др Владан Девећић, дописни члан САНУ, испред Института за вештачку интелигенцију Србије. Друго предавање „Човек без будућности – хоће ли машине искоренити људе?” одржао је Станко Стојиљковић, научни новинар и главни уредник научног магазина *Галаксија нова*, испред Задужбине „Петар Мандић”.

11. септембра 2023: у Тршићу су почеле свечаности 90. Вуковог сабора, најстарије српске културне манифестације посвећене неговању успомене на Вука Стефановића Караџића. Програм је почео представљањем Матице српске, чија је тема била „Архива и језик – темељи идентитета”. Матицу српску су представиле проф. др Исидора Бјелаковић, секретар Одељења за књижевност и језик Матице српске, и проф. др Зорица Хаџић Радовић, управник Рукописног одељења Матице српске.

14. септембра 2023: Матицу српску је посетила група учесника 53. Скупа слависта (семинара српског језика, књижевности и културе) у организацији Међународног славистичког центра на Филолошком факултету из Београда. Госте су дочекали секретар Одељења за књижевност и језик проф. др Исидора Бјелаковић и стручни сарадник Одељења мср Милена Кулић, а мр Драган Тубић их је упознао са историјатом Матице српске.

14. септембра 2023: у Културном центру Новог Сада одржана је промоција књиге Милована Видаковића *Млади Товија*, која је објављена у оквиру издавачке делатности Одељења за књижевност и језик Матице српске. На промоцији књиге су говорили приређивачи емеритус проф. Сава Дамјанов и проф. др Радослав Ераковић. Програм је водила Мирјана Фрау Гардиновачки, која је и ауторка документарне изложбе „Повест Милована Видаковића”.

19. септембра 2023: делегација Матице српске је посетила Градску библиотеку „Атанасије Стојковић” у Руми. Том приликом је потписан споразум о сарадњи Матице српске и Градске библиотеке. Потпредседник Матице српске проф. др Срђан Шљукић потписао је споразум у име Матице српске, у настојању да се сарадња ове две институције учврсти и настави у наредном периоду. Представници Одељења за књижевност и језик били су проф. др Исидора Бјелаковић, секретар Одељења, проф. др Радослав Ераковић и др Срђан Орсић. Они су одржали предавање „Стваралачки портрет Атанасија Стојковића”. Предавање је одржано поводом 250 година од рођења Атанасија Стојковића (1773–1832), а у сусрет научном скупу „*Ното universalis Атанасије Стојковић*” који ће се одржати 17. новембра у Матици српској.

21. септембра 2023: поводом Светског дана безбедности пацијената, Матица српска и Војвођански огранак Ака-

демије медицинских наука Српског лекарског друштва организовали су два предавања. Прво предавање „Актуелности у прехоспиталној ургентној медицини” одржао је проф. др Велибор Васовић (Катедра за фармакологију и токсикологију Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду). Друго предавање „Прехоспитално збрињавање повређених у масовној несрећи” одржала је асист. др сци мед Радојка Јокшић Мазинјанин (Катедра за ургентну медицину Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду и Завод за хитну медицинску помоћ Нови Сад).

24. и 25. септембра 2023: др Јелена Веселинов, управник послова Матице српске, и мр Драган Тубић, стручни сарадник на пословима у Лексикографском одељењу Матице српске, били су у посети Савезу Срба у Румунији, кровној организацији нашег народа у овој суседној држави. Том приликом домаћин Матичиној делегацији у Темишвару био је др Саша Јашин, директор издавачке делатности Савеза Срба у Румунији, а у Араду Дарко Воштинар, потпредседник Савеза Срба за Арадску жупанију. Двоје представника Матице српске учествовало је 25. септембра на научном скупу посвећеном Сави Поповићу Текелији и знаменитим Србима из Поморишја.

27. септембра 2023: у оквиру делатности Омладинског одбора Матице српске одржано је предавање доц. др Иване Иванић „Јеромонах Макарије и Влашка: српско-румунске везе у позном средњем веку”. Присутне су поздравили доц. др Јелена Марићевић Балаћ, председник Омладинског одбора, и мср Милена Кулић, члан Омладинског одбора и стручни сарадник Одељења за књижевност и језик.

27. септембра 2023: у фоајеу Српског народног позоришта отворена је изложба слика „Идентитети” Маје Тодић. Скуп је у име организатора Косовскометохијског одбора Матице српске, Фондације „Симонида” и Српског народног позоришта поздравио проф. др Зоран Ђерић, управник Српског народног позоришта. О изложби је говорио књижевник Жарко Миленковић, а изложбу је отворио др Данило Вуксановић, заменик управника Галерије Матице српске.

29. септембра 2023: одржан је округли сто „Попис 2022. Демографски изазови и перспективе становништва Србије” (прилог).

31. септембра и 1. октобра 2023: председник Матице српске проф. др Драган Станић и управник Библиотеке Матице српске господин Селимир Радуловић боравили су у Цириху као гости Српске црквене општине. Одржана су два програма у просторијама двеју цркава: у петак 31. септембра у Успенској цркви, а у недељу 1. октобра у Светотројичкој цркви у Цириху. У излагањима двојице часника указано је на историју установе, значај *Лейхойиса Мајице српске*, као и свих Матичиних установа.

4. октобра 2023: Јесен Матице српске у Крагујевцу (прилог).

6. октобра 2023: одржан је симпозијум „Трећи век ботанике у Војводини” (прилог).

7. октобра 2023: у Црквеној сали Српске православне црквене општине Осиек представљена су два зборника под називом *Породица Дунђерски – траћанска култура српске Војводине*. Програм је реализован у организацији Матице српске, у склопу сарадње са подбором Српског културног друштва „Просвјета” у Осиеку. Присутне је поздравио

Зденко Чикара, председник пододбора СДК „Просвјета” у Осијеку. О зборницима *Породица Дунђерски – ирађанска култура српске Војводине*, који су настали као резултат истоимених научних скупова одржаних 2021. и 2022. године у Србобрану, говорили су др Јелена Веселинов, управник послова Матице српске, др Александра Новаков, стручни сарадник Лексикографског одељења Матице српске, и др Владан Гавриловић, професор Филозофског факултета у Новом Саду.

10. октобра 2023: одржана је промоција књиге Милорада Додика *Завјет*, коју је објавила издавачка кућа „Графид” из Бања Луке. Присутнима се обратио проф. др Драган Станић, председник Матице српске, након чега су о књизи говорили господин Милан Љепојевић, господин Млађен Цицковић и проф. др Милимир Мучибабић. Програм је водила госпођа Ана Вукелић. Промоција је организована у сарадњи са Представништвом Републике Српске у Београду.

11. октобра 2023: одржана су два нова предавања на тему вештачке интелигенције. Прво предавање „Достигнућа у развоју говорних и језичких технологија на бази AI – добробити и опасности” одржао је проф. др Владо Делић са Факултета техничких наука Универзитета у Новом Саду, испред Института за вештачку интелигенцију Србије. Друго предавање „Историјско-филозофски аспекти вештачке интелигенције” одржао је др Драган Новаковић са Високе школе електронике и рачунарства у Београду, испред Задужбине „Петар Мандић”.

11-12. октобра 2023: у Призренској богословији представљена су издања Одељења за књижевност и језик и Лексикографско одељење Матице српске. О Матици српској и издањима Одељења за књижевност и језик говорио је председник Матице српске проф. др Драган Станић. О Лексикографском одељењу, са освртом на *Српски биографски речник*, говорила је стручни сарадник др Александра Новаков, а о *Нормативној граматичкој* проф. др Весна Ломпар. На Михољдан, 12. октобра, у Великој Хочи одржана је литургија у Цркви Светог архиђакона Стефана, којом је начелствовао Његово преосвештенство епископ г. Иларион, уз саслужење Саве, игумана манастира Дечана, Михаила, игумана манастира Светих Архангела, и Стефана, игумана манастира Зочишта. Михољданска свечаност одржана је у амфитеатру поред Господарске куће. Беседио је председник Матице српске проф. др Драган Станић.

16. октобра 2023: у оквиру Музичких вечери Матице српске приређен је концерт пијанисткиње Наташе Митровић и виолончелисте Дејана Божића. На концерту су изведене композиције Јана Сибелијуса, Сергеја Рахмањинова, Антоњина Дворжака и Дмитрија Шостаковича.

16. октобра 2023: у склопу сарадње Матице српске и Општине Теслић, у просторијама Српског просвјетног и културног друштва „Просвјета” у Теслићу, стручни сарадник Одељења за књижевност и језик Матице српске мр Дејан Милорадов је одржао предавање с темом „Трагом шаргана”.

17. октобра 2023: отворена је изложба „Паралеле” академског сликара Угљеше Цолића. Изложбу је отворила проф. др Ивана Игњатов Поповић, а у име Омладинског одбора обратила се доц. др Јелена Марићевић Балаћ. У музичком

делу отварања изложбе учествовали су Софија Главичић и Игор Зарић.

19. октобра 2023: одржано је тринаесто предавање пројекта „Српски народ: историја и култура” у оквиру циклуса предавања „Српски народ у Банату”. Предавање „Са пашњака до научењака” одржала је Александра Нинковић Ташић, председница Образовно-истраживачког друштва „Михајло Пупин”.

21. октобра 2023: у Установи културе Гварнеријус у Београду одржан је програм посвећен породици Дунђерски „Ленкино сазвежђе – стазама Дунђерских”, у организацији Дома културе Србобран, а у сарадњи са Матицом српском и Центром за афирмацију културне баштине Дунђерских. Кроз промоцију два зборника радова са научног скупа у организацији Матице српске и Дома културе Србобран, значај породице Дунђерски публици су представили др Јелена Веселинов, управник послова Матице српске, и мр Павле Орбовић, кустос Градског музеја Врбас.

22. октобра 2023: Матицу српску су посетили министар културе Кубе Алпидио Алонс Грау и амбасадор Кубе у Београду Лејд Родригес Ернест са делегацијом. Госте су примили генерални секретар Матице српске др Милан Мицић и управник послова Матице српске др Јелена Веселинов. Овом приликом гости су упознати са историјатом и радом Матице српске, те значајем задужбинарске традиције за ову установу.

25. октобра 2023: у згради Општине Сремски Карловци представљен је зборник радова *Породица Дунђерски – ирађанска култура српске Војводине*. О зборнику су говорили др Јелена Веселинов, управница послова Матице српске, и др Снежана Мишић, програмска директорка Галерије Матице српске.

27. октобра 2023: одржан је програм „Слободан Селенић и његово наслеђе”, поводом деведесет година од рођења Слободана Селенића. Поздравну реч одржао је проф. др Драган Станић, председник Матице српске, а о Слободану Селенићу говорили су: др Владан Бајчета, доц. др Срђан Орсић, мср Милан Радоичић, мср Александар Милосављевић и мср Милена Кулић. Приказан је кратак филм о Слободану Селенићу, који је монтирао Милан Тица, а програм је водила мср Милена Кулић, уредник програма.

28. октобра 2023: на Београдском сајму књига је одржана промоција Сабраних дела Борислава Михајловића Михиза. На промоцији је истакнуто да је реч о једном од значајнијих издавачких подухвата у претходних неколико

година и најобухватнијем издавачком подухвату Матице српске у овој години. Реч је о пројекту који су заједнички реализовали Матица српска, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“ из Београда и Српска читаоница из Ирига, уз подршку Министарства културе и Покрајинског секретаријата за културу. О Сабраним делима у девет књига говорили су чланови Уређивачког одбора: Иван Негришорац, проф. др Јован Делић, проф. др Љиљана Пешикан-Љуштановић, проф. др Александар Јерков, Селимир Радуловић, др Драган Хамовић и др Владан Бајчета.

30. октобра 2023: у оквиру Музичких вечери Матице српске, приређен је концерт нашег прослављеног виолинисте Јована Колунџије. Гост вечери био је млади, врло успешни виолиниста Андреј Балаж. Маестро Јован Колунџија извео је композиције Жана-Марије Леклера, Фридриха Крајслера и Камија Сен Санса, уз клавирску сарадњу Наде Колунџије. Композицију Жозефа Николе-Панкраса Ројеа извела је пијанисткиња Нада Колунџија. Андреј Балаж је извео композицију Сергеја Прокофјева, уз клавирску сарадњу Вање Прице, и композицију Ежена Исаија писану за виолину соло.

30. октобра 2023: у просторијама Општинске народне библиотеке у Опову представљени су историјат и делатност Матице српске, која ускоро обележава 200 година свог постојања. Овај догађај одржан је у оквиру манифестације „Јесен Матице српске у Опову“, а на основу успостављене сарадње између Општине Опово и библиотеке из тога места с Матицом. Успешна сарадња уследила је као резултат састанака одржаних у марту ове године. Прво, од четири планирана предавања која ће бити одржана до краја године, одржао је мр Драган Тубић, стручни сарадник Лексикографског одељења Матице српске. Предавање под називом „Матица српска, програм и циљеви“ пратила је и пригодна презентација. Присутнима се обратила и Катарина Николић Ралић, директорка ОНБ Опово.

31. октобра 2023: одржано је предавање проф. др Горане Раичевић „Од Константина Данила до Микеланђела: сликарство и вајарство у поезици Милоша Црњанског“. Предавање је реализовано у оквиру циклуса предавања „Милош Црњански и друге уметности“, који уређује проф. др Сава Дамјанов.

1. новембра 2023: путујућа заједничка изложба ликовних стваралаца „Караван уметности“ застала је и у Новом Саду, где се могла погледати у фоајеу Матице српске и приземљу Библиотеке Матице српске до 10. новембра 2023. Покретач овог пројекта је Центар за промоцију уметности АХИОС, уз подршку и покровитељство Културно-просветне зајед-

нице Србије која овом занимљивом каравану олакшава кретање по нашој земљи.

2. новембра 2023: одржан је научни скуп „Банија – српски народ, историја и култура“ (прилог).

2. новембра 2023: поводом Светског дана борбе против можданог удара, Матица српска и Војвођански огранак Академије медицинских наука Српског лекарског друштва организовали су два предавања. Прво предавање „Мождани удар и вештачка интелигенција – будућност или садашњост?“ одржао је проф. др Петар Сланкаменац (Војвођански огранак Академије медицинских наука СЛД), а друго предавање „Актуелности у ендоваскуларном лечењу акутног исхемијског можданог удара“ одржао је доц. др Жељко Живановић (Катедра за неурологију Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду и Универзитетски клинички центар Војводине).

3. новембра 2023: одржан је округли сто „Традиција Шандора Петефија у српској књижевности и култури“ (прилог).

6. новембра 2023: одржана је свечаност уручења награде „Љубомир Стојановић“ и диплома са Републичког такмичења из Српског као нематерњег језика (прилог).

6. новембра 2023: у кино-сали Музеја „21. октобар“ у Крагујевцу представљен је капитални национални лексикографски пројекат *Српски биографски речник*, који се ради у Матици српској. Говорили су: мр Драган Тубић, председник Редакционог одбора, др Александра Новаков, научни секретар пројекта, др Бранислав О. Поповић, члан Редакционог одбора, и мср Предраг Илић, архивски саветник Историјског архива Шумадије.

8. новембра 2023: одржан је национални научни скуп „Утицај промене климе на искоришћавање генетичког потенцијала винове лозе“ (прилог).

9. новембра 2023: одржано је четрнаесто предавање пројекта „Српски народ: историја и култура“ у оквиру циклуса предавања „Српски народ у Банату“. Предавање „Паралеле. Темишвар/Нови Сад: О изложби која повезује два музеја“ одржала је др Александра Человски, кустоскиња Галерије Матице српске.

10. новембра 2023: одржан је програм који је за циљ имао представљање културне мапе града Теслића и његове околине. Овај догађај је пример успешне сарадње Матице српске и Општине Теслић. На почетку програма поздравне речи упутили су др Милан Мицић, генерални секретар Матице српске, и др Милан Миличевић, начелник Општине Теслић, после чега су присутни били у прилици да виде промотивни филм о историји града, економском развоју и ботагој културној понуди Теслића. Потом је о институцијама културе говорио професор Алекса Касоповић, председник СПКД „Просвјета“ Теслић. Напоследку, јереј Тадија Никчевић из Архијерејског намесништва теслићког беседио је о повезаности Српске православне цркве с духовним и културним потребама нашег народа.

10. новембра 2023: у оквиру манифестације „Јесен Матице српске у Опову“, др Јелена Веселинов, управник послова Матице српске, је одржала предавање у просторијама Општинске народне библиотеке у Опову, под називом „Давали су своме отечеству: Задужбине Матице српске на простору Баната“.

13. новембра 2023: одржана је свечаност „Његошев дан у Матици српској” и научни скуп „Издања *Горској вијеница*” (прилог).

13. новембра 2023: Матицу српску су посетиле госпођа Холи Задрус, аташе за културу Амбасаде САД, и госпођа Вукица Станковић, из Одељења за медије, културу и образовање Амбасаде САД. Гошће је примио и са делатношћу Матице српске упознао проф. др Драган Станић, председник Матице српске. Разговарало се о часописима дугог трајања и заједничкој кандидатури *Лейойиса Мајицие српске*, који наредне године слави 200. рођендан, и америчких часописа дугог трајања, за УНЕСКОВУ рубрику „Сећање света”. Састанку су присуствовале и госпођа Тијана Делић, из Градске управе за културу, као и Светлана Милашиновић, секретар Редакције *Лейойиса Мајицие српске*.

13. новембра 2023: одржан је програм посвећен Матици словачкој и словачком часопису дугог трајања *Slovenské pohľady* (Словачки погледи) (прилог).

14-15. новембра 2023: представљена је Матица српска у Дарди и Белом Манастиру (прилог).

16. новембра 2023: проф. др Душан Иванић, професор емеритус са Филолошког факултета у Београду, одржао је предавање „Сава Мркаљ – филолог, патник, пјесник”. Овај програм организован је у оквиру манифестације „Јесен Крајине у Матици српској” коју је иницирао Крајишки одбор, чији је професор Иванић председник. На почетку су се многобројној публици поздравним речима обратили др Милан Мицић, генерални секретар Матице српске, и госпођа Зорица Влајинић, председница Завичајног удружења „Сава Мркаљ”, које је било и суорганизатор овог догађаја.

16. новембра 2023: у Матици српској одржана су два нова предавања на тему вештачке интелигенције. Прво предавање „Бенефити примене модела вештачке интелигенције у области екологије и инжењерства заштите животне средине” одржала је др Ивана Кртолица, научни сарадник Института за вештачку интелигенцију Србије. Друго предавање „ЕТХ302 – хибрис вештачке интелигенције” одржао је проф. др Александар Петровић са Филолошког факултета у Београду, испред Задужбине „Петар Мандић”.

17. новембра 2023: одржан је научни скуп „*Nomo universalis* Атанасије Стојковић”, поводом 250-годишњице рођења Атанасија Стојковића (прилог).

20. новембра 2023: у оквиру Музичких вечери Матице српске приређен је концерт оперског певача, тенора Љубомира Поповића, уз клавијеску сарадњу Мирка Толимира. Гост вечери била је мецосопранисткиња Драгана Попо-

вић. Изведене су композиције Исидора Бајића, Јосифа Маринковића, Петра Коњовића, Милоја Милојевића, Дејана Деспића, Станислава Биничког, Стевана Христића, Мирка Петровића, Константина Бабића, Александра Шаце Вујића, Милана Пребанде и Димитрија Големовића.

21. новембра 2023: председник Матице српске проф. др Драган Станић је учествовао на манифестацији „Дан српског језика у Темишвару”, коју је уприличио Савез Срба у Румунији. Том приликом, у оквиру богатог културно-уметничког програма, први пут је уручена награда „Сава Текелија” Савеза Срба из Румуније. Председник Станић је, као председник Жирија, поднео саопштење о добитнику, уваженом члану Матице српске инж. Стевану Бугарском за његов дугогодишњи рад на истраживању српског културног наслеђа на територији данашње Румуније.

22. новембра 2023: др Бранислав О. Поповић, историчар, стручни сарадник на пословима у Лексикографском одељењу Матице српске и члан Редакционог одбора *Српској биографској речника*, је одржао предавање „Сеобе Срба у Далмацију и из Далмације у XVII и XVIII веку”. Овај програм је организован у оквиру манифестације „Јесен Крајине у Матици српској” коју је иницирао Крајишки одбор. На почетку се присутнима поздравном речју обратио др Милан Мицић, генерални секретар Матице српске.

23. новембра 2023: одржан је научни скуп „Поетика Десанке Максимовић”, поводом 125-годишњице рођења песникиње, у организацији Матице српске и Задужбине „Десанка Максимовић” (прилог).

23-24. новембра 2023: у Будимпешти су представљени зборници радова *Породица Дунђерски – ираћанска култура српске Војводине* (прилог).

24. новембра 2023: у згради Општине Сремских Карловаца одржано је још једно предавање у оквиру манифестације „Дани Матице српске у Сремским Карловцима”. Мср Милена Кулић, стручни сарадник Одељења за књижевност и језик, докторанд на Филозофском факултету у Новом Саду и члан Омладинског одбора Матице српске, одржала је предавање о Слободану Селенићу и његовом наслеђу, поводом деведесет година од његовог рођења.

28-30. новембра 2023: одржана је манифестација „Дани Милоша Црњанског” (прилог).

30. новембра 2023: одржан је округли сто „О феномену квантофреније и њеним практичним импликацијама у друштвеним и хуманистичким наукама” (прилог).

4. децембра 2024: одржано је четврто предавање из циклуса предавања „Милош Црњански и друге уметности”

(ур. циклуса проф. емеритус Сава Дамјанов). Проф. др Александар Јерков одржао је предавање „Проблем интер-артизма Милоша Црњанског: од театралног призора из *Маске* до мртвог Добровића и тумачења Микеланђела у *Хийерборејцима*”. Предавање са сузом у оку. Кратко. Као мисао или смрт”.

7. децембра 2023: додељена је Награда Матице српске за историју „Иларион Руvaraц” за 2023. годину (прилог).

7. децембра 2023: у Матици српској одржано је петнаесто предавање пројекта „Српски народ: историја и култура” у оквиру циклуса предавања „Српски народ у Банату”. Предавање „Урош Предић. Живот посвећен лепоти и уметности” одржала је др Снежана Мишић, музејска саветница Галерије Матице српске.

7. децембра 2023: поводом Светског дана „Једно здравље”, Матица српска и Војвођански огранак Академије медицинских наука Српског лекарског друштва организовали су два предавања. Прво предавање „Трансфузиологија и Једно здравље” одржала је проф. др Бранислава Белић, стални члан Матице српске (Војвођански огранак Академије медицинских наука СЛД), а друго предавање „Хигијена и Једно здравље” одржала је проф. др Марија Јевтић (Катедра за хигијену Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду и Војвођански огранак Академије медицинских наука СЛД).

7. децембра 2023: у оквиру манифестације „Јесен Матице српске у Опову”, у просторијама Општинске народне библиотеке у Опову, Светлана Милашиновић, секретар Редакције *Лейџојиса Мајнице српске*, представила је заинтересованој публици *Лейџојис Мајнице српске*, најстарији књижевни часопис у Европи, који наредне године обележава 200. рођендан. Разговор о *Лейџојису* је употпуњен видео презентацијом под називом „У сусрет јубилеју 200 година *Лейџојиса Мајнице српске*”.

8. децембра 2023: одржан је научни скуп о Растку Петровићу, а повод је био обележавање јубилеја 125 година од

рођења. Присутне учеснике, госте и публику поздравили су проф. др Драган Станић, председник Матице српске, и проф. др Јован Делић, дописни члан САНУ и потпредседник Матице српске. Радни део скупа одвијао се у четири сесије на којима су о књижевном опусу Растка Петровића говорили бројни историчари и теоретичари књижевности, као и књижевни критичари. Радови са скупа биће објављени у посебном тематском зборнику.

13. децембра 2023: у Иригу је представљен зборник радова *Породица Дунђерски – ирађанска култура српске Војводине*. Др Милан Мицић, генерални секретар Матице српске, говорио је о зборницима о породици Дунђерски, који су резултат сарадње Матице српске и Општине Србобран. О женама из породице Дунђерски и њиховим судбинама говорила је др Јована Касаш, а добротворни рад ове породице, са нагласком на задужбинарство, публици је представила др Јелена Веселинов, управник послова Матице српске.

14. децембра 2023: отворена је изложба Ранка Вукелића, сликара који је дуго живео у Аустралији, где је стекао уметничко образовање. Уз пригодан назив „Повратак”, изложбу су организовали Одбор за иселјеништво Матице српске и Одељење за ликовне уметности Матице српске. Окупљенима су се обратили потпредседник Матице српске проф. др Срђан Шљукић и аутор.

15. децембра 2023: одржан је округли сто „Истраживање српске философије у историји и савремености” (прилог).

18. децембра 2023: уручене су Повеље Матице српске за неговање српске језичке културе за 2023. годину (прилог).

21. децембра 2023: одржано је предавање „Развојна привреда – пољопривреда и основни принципи регенеративне економије”. Присутне је поздравио проф. др Ђорђе Јовановић, руководилац научноистраживачког пројекта Матице српске „Питања животне средине, биономија и анализа могућности за производњу здравствено безбедне хране у АП Војводини”. Предавање су одржали проф. др Гојко Рикаловић, са Економског факултета Универзитета у Београду, и проф. др Дејан Молнар, са Економског факултета Универзитета у Београду.

22. децембра 2023: одржана је панел-дискусија о вештачкој интелигенцији и етици. Учесници панела били су: академик Владан Девеџић (Факултет организационих наука), проф. др Драган Новковић (Висока школа електротехнике и рачунарства), др Оливер Суботић (Задужбина „Петар Мандић”), др Бранислав Кисачани (Институт за вештачку интелигенцију Србије), а модераторка проф. др Андреја Тепавчевић, Математички институт САНУ.

25. децембра 2023: откривена је биста Дејана Медаковића и обележен Дан добротвора Матице српске (прилог).

СВЕЧАНА СЕДНИЦА

У четвртак, 16. фебруара 2023. године, у Матици српској, поводом обележавања 197. годишњице од оснивања Матице српске, одржана је традиционална Свечана седница. Након интонирања *Свечане песме Матице српске*, коју су написали Раша Попов и Душан Михалек, у извођењу Новосадског камерног хора (диригент доц. мр Божић Црњански), у одсуству председника Матице српске проф. др Драгана Станића због болести, Свечану седницу Матице српске отворио је проф. др Срђан Шљукић, потпредседник Матице српске. Генерални секретар Матице српске др Милан Мицић је, потом, позвао присутне да минутом ћутања одају пошту члановима, сарадницима и добротворима Матице српске који су преминули између две Свечане седнице. Потпредседник Матице српске проф. др Срђан Шљукић присутнима је поднео извештај о активностима и раду Матице српске, подсетивши на значајне публикације и пројекте који су реализовани у претходној години.

Беседу „Уметност и пропаганда: кнез Михаило Обреновић и његово доба“, посвећену двестогодишњици рођења кнеза Михаила Обреновића, одржао је проф. др Игор Борозан. Након беседе, мср Јелена Веселинов, управник послова Матице српске, прочитала је Уредбу о Змајевој награди и тиме је отворила део Свечане седнице који је посвећен овој престижној награди Матице српске, која се традиционално додељује најбољој поетској збирци објављеној протекле године. Селимир Радуловић је прочитао одлуку Жирија да Змајеву награду за 2022. годину додели Миодрагу Раичевићу за књигу песама *О стварима које је Хомер пропустио* у издању Граматика. О награђеној књизи поезије говорио је проф. др Јован Делић, дописни члан САНУ. Добитник Змајеве награде Миодраг Раичевић обратио се присутнима, а стихове награђене књиге говорио је драмски уметник Југослав Крајнов.

Својим присуством свечаност су увеличали представници градске власти, многе уважене личности из културног и научног живота, чланови, добротвори и пријатељи Матице српске.

НЕДЕЉА КОСОВА И МЕТОХИЈЕ У МАТИЦИ СРПСКОЈ

20. марта 2023. године предавањем „Усмено књижевно благо Косова и Метохије“ започела је Недеља Косова и Метохије у Матици српској. Поздравну реч упутио је генерални секретар Матице српске др Милан Мицић. Програм је водила и нешто више о Косовскометохијском одбору и о Недељи Косова и Метохије говорила др Александра Новаков, секретар Одбора.

Проф. др Валентина Питудић је говорила о теренским записима народних умотворина са Косова и Метохије. Доц. др Марија Миљковић је говорила о Духовном сродству у традицијској култури Срба на Косову и Метохији (народне установе побратимства/посестримства и кумства). Мср асс. Маријана

Стојковић је говорила о Белим покладама и Лазарицама у Сиринићкој жупи.

Отворена је изложба „Избор радова са ликовне колоније акварела „Газиводе“ 2005–2020“. Нешто више о Колонији „Газиводе“ рекла је Андријана Живановић, директорка Дома културе „Стари Колашин“. Изложбу је отворио мр Данило Вуксановић, заменик управника Галерије Матице српске.

У уметничком делу програма учествовала је Даница Ђукић отпевавши песме *Густа ми магла паднала* и *Мој голубе*.

21. марта 2023. године представљена је књига Милене Гостовић *Косовски вилајет 1879–1900. Годишњи извештаји (Салнаме)*, која је објављена у издању Косовскометохијског одбора Матице српске. Скуп је поздравила др Александра Новаков, секретар Косовскометохијског одбора Матице српске и рецензент књиге. О књизи су говорили проф. др Милош Јагодић, доц. др Урош Шешум и проф. др Мирослав Павловић.

22. марта 2023. године представљена је књига *Кључ од Косова* Бошка Сувајџића. Књигу су представили проф. др Љиљана Пешикан-Љуптановић, проф. др Валентина Питулић и др Бранко Златковић. У уметничком делу програма учествовале су Тедора Томановић, ученица Гимназије „Јован Јовановић Змај“, која је прочитала песму *Љевишка* професора Сувајџића, Даница Ђукић, која је отпевала песму *Јечам жњела Косовка девојка* и Симона Новаков, ученица Музичке школе „Исидор Бајић“ која је отпевала песму *Не дам* Милице Досковић.

23. марта 2023. године, с благословом Његове светости патријарха српског господина Порфирија и Његовог преосвештенства епископа бачког др Иринеја, беседио је Његово преосвештенство епископ новобрдски и викар патријарха Српске православне цркве господин Иларион. Епископ новобрдски г. Иларион је беседио о самој суштини појма светости и светиње као онога што је издвојено за Бога и посвећено Богу који је једини свет и извор освећења свих нас и свеколике творевине, осврћући се потом на значај Свете Земље за све хришћане, а потом је говорио о светосавским коренима косовскометохијског завета који је и у нашем опредељењу за Царство небеско, у складу са речима: „Земаљско је замалена царство, а Небеско увек и довека!“

24. марта 2023. године на дан 24. годишњице од НАТО бомбардовања Савезне Републике Југославије а у оквиру Недеље Косова и Метохије у Матици српској, представљене су књиге проф. др Митре Рељић *Српска гробља на Косову и Метохији: уништена споменичка и језичка баштина* и *Идентитет и интегритет српског језика на Косову и Метохији*.

Скуп је поздравио председник Матице српске проф. др Драган Станић. О књигама су говорили мр Живојин Ракочевић и проф. др Бранислава Дилпарић. Програм је водила др Александра Новаков. На видео-биму су се смењивале фотографије уништених споменика и гробаља на Косову и Метохији.

ДОДЕЉЕНА ПУПИНОВА НАГРАДА МАТИЦЕ СРПСКЕ

У четвртак, 27. априла 2023. године, у Свечаној сали Матице српске додељена је Пупинова награда Матице српске за студентске радове из техничких и природно-математичких дисциплина којима се бавио Михајло Пупин. Жири је ове године радио у саставу: проф. др Владимир Катић (председник), проф. емеритус Мирјана Војиновић Милорадов, академик Миљко Сатарих, проф. емеритус Душан Сурла, проф. др Бранислав Боровац, проф. др Владимир Вујичић, проф. др Мирјана Дамњановић и проф. др Мирослав Поповић (чланови).

Проф. др Драган Станић, председник Матице српске, поздравио је присутне, а о значају рада Михајла Пупина за српску науку и културу беседио је академик Миљко Сатарих, члан Жирија. Одлуку Жирија да ове године додели две прве, три друге и четири треће награде образложио је проф. др Владимир Катић, председник Жирија. Свечаност је водила Светлана Милашиновић, секретар Редакције *Летописа Матице српске*.

Прву награду равноправно су добили Видак Раичевић за научни рад „Ferrocenylmethylation of estrone and estradiol: Structure, electrochemistry, and antiproliferative activity of new ferrocene-steroid

conjugates” и Ања Ковачевић за дипломски рад „Микроталасни сензор за анализу органских ткива на бази прстенастих резонатора са процепима”.

Другу награду равноправно су добили: Милица С. Ритопечки за мастер рад „Термодинамичко моделовање катализатора са појединачним атомима метала уграђеним у мешовите четворокоординисане центре у графену”, Александар Голубовић за мастер рад „Буџет везе система планарних униформних кружних антенских низова за пренос таласа са орбиталним угаоним моментом” и Слађан Јелић за мастер рад „Простирање таласа у вискоеластичном материјалу фракционог Бургерсовог типа”.

Трећу награду равноправно су добили: Милица Бановић за мастер рад „Прорачун локалне расподеле снаге губитака у магнетном колу IPMSM-а применом FEA”, Марија Милошевић за мастер рад „Пројектовање и имплементација система за детекцију напада заснованог на дубоком учењу”, Милица Стевановић за мастер рад „Синтеза и *in silico* тестирање 10-алкокси естранских деривата” и Новак Станојевић за дипломски рад „Моделовање електронске структуре и оптичких особина Ва-SnO₃/BaO квантних јама”.

ДАНИ ЋИРИЛИЧНЕ БАШТИНЕ

У среду, 10. маја 2023. године, у Матици српској одржан је први програм у оквиру сарадње Општине Бајина Башта и Матице српске – представљање манифестације „Ћирилична баштина” која се одржава сваке године, последње недеље у мају, у Бајиној Башти.

Присутне су поздравили проф. др Драган Станић, председник Матице српске, и Весна Ђурић, председница Општине Бајина Башта.

О манифестацији „Ћирилична баштина” говорили су Синиша Спасојевић, председник Организационог одбора „Ћириличне баштине”, и Милован Јездић, директор Установе „Култура”. Др Исидора Бјелаковић, редовни професор Филозофског факул-

тета у Новом Саду и секретар Одељења за књижевност и језик Матице српске, упознала је публику са историјским значајем ћирилице, а потом представила идеју научног скупа који ће се ове године одржати у оквиру манифестације „Ћирилична баштина”.

ОДРЖАН КОНЦЕРТ ИЗВОРНИХ ПЕСАМА СА КОСОВА И МЕТОХИЈЕ

У уторак, 16. маја, у Свечаној сали Матице српске одржан је концерт изворних песама са Косова и Метохије Етно групе Факултета уметности Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, у суорганизацији Косовскометохијског одбора и Омладинског одбора Матице српске. Концерт је одржан у сусрет јубилеју 50 година од оснивања овог факултета. На почетку концерта присутнима се обратила др Александра Новаков, секретар Косовскометохијског одбора, пожелевши добродошлицу публици, уз честитке факултету на овом важном јубилеју. Присутнима се обратила и доц. др Јелена Марићевић Балаћ, председница Омладинског одбора Матице српске.

Етно група наступала је у саставу: Драгана Милић, Теодора Краговић, Исидора Некић, Фарах Пепић, Јована Трифуновић и Расим Реџепагић, перкусиониста. Ментор и диригент групе проф. др Јасмина Новокмет причом о Косову и Метохији, ношњи и завету који чувамо, водила је кроз вечерњи концерт сачињен од двадесет и једне песме.

На концерту су изведене песме: *Ајде, Јано; Густа ми магла паднала; Ој, голубе, мој голубе; Горанине*

Ћафанине; Маријо, ћеро, мори; Расти, расти, мој зелени боре; Три девојке бостан посејале; Запевала сојка птица; Симбил цвеће; Касаба; Во наше село мало-во; Срце ми болује; Лешо пиле; Море, изгрејала нане; Маријо, дели, бела кумријо; Жубор вода жуборила; Чаглавчанке, све девојке; Сву ноћ ми билбил препева; Болна љуба; Што имала к' смет Стамена и Врбице, врбо зелена.

ДЕЛЕГАЦИЈА МАТИЦЕ СРПСКЕ У БАЈИНОЈ БАШТИ

Делегација Матице српске је гостовала у Бајиној Башти 26. и 27. маја 2023. године и учествовала на петој манифестацији „Ћириличне баштине“. У петак, 26. маја, са почетком у 15 часова, започео је округли сто на којем су учествовали: проф. др Виктор Савић, академик Злата Бојовић, проф. др Марина Курешевић, проф. др Исидора Бјелаковић, проф. др Вања Станишић, проф. др Владимир Попомац, проф. др Лазар Милановић, проф. др Александар Милановић, др Вера Чолаковић и господин Градимир Аничкић. Истога дана у 20 часова одржано је песничко вече Селимира Радуловића, управ-

ника Библиотеке Матице српске. У суботу, 27. маја, делегација Матице српске посетила је Парк Ћирилице и присуствовала такмичењу беба у пузању по стази исписаној ћириличним словима, а у 20 часова на програму је било песничко вече Ивана Негришорца, председника Матице српске. Том приликом нашој установи је уручена „Ћирилична даровница“ као највише признање пете манифестације „Ћирилична баштина“. Сви програми су били лепо медијски испраћени, на задовољство публике и самих учесника.

ДЕЛЕГАЦИЈА МАТИЦЕ СРПСКЕ У БАРУ

Матице српске у саставу проф. др Драган Станић, председник Матице српске, др Милан Мицић, генерални секретар Матице српске, и г. Селимир Радуловић, управник Библиотеке Матице српске и главни и одговорни уредник *Летописа Матице српске*, гостовала је у Бару у оквиру културно-духовне манифестације „Дани Светог Јована Владимира“ 2. и 3. јуна 2023. године, у организацији Православне црквене општине Бар и Српског културног друштва „Слово љубве“.

У петак, 2. јуна, са почетком у 19 часова, Матица српска је представљена програмом о њеној истори-

ји: приказан је период оснивања *Летописа Матице српске* и оснивања установе – њено конституисање на темељима српске саборности која је укључивала Црну Гору, баш као и данас, као и садашња делатност и рад Матице српске и њених установа, а највише речи било је о Библиотеци Матице српске.

У суботу, 3. јуна, на Дан Светог Јована Владимира, представници Матице српске присуствовали су литургији, а потом и вечерњој служби после које је уследила литија улицама града Бара, коју је уприличио митрополит црногорско-приморски Јоаникије са бројним свештенством.

ДОДЕЉЕНЕ НАГРАДЕ ИЗ ЗАДУЖБИНСКИХ ФОНДОВА МАТИЦЕ СРПСКЕ

У Матици српској, у среду, 28. јуна 2023. године, уручене су награде из Задужбинских фондова Матице српске. Традиционално, сваке године о Видовдану, у сећање на своје задужбинаре, Матица српска окупља најбоље студенте и ђаке, које су предложили њихове школе и факултети. На овај начин одржава се континуитет бриге о најбољим ђацима и студентима. Овогодишње добитнике су поздравили проф. др Драган Станић, председник Матице српске, и мср Ивона Кнежевић, помоћник управника послова Матице српске, и уручили им дипломе и пригодне поклоне.

Матица српска је и у прошлости финансирала најуспешније ђаке и студенте управо из задужбинске имовине, у складу са вољом оснивача задужбина. Национализацијом, аграрном реформом и

другим актима државе одузета је имовина задужбинама Матице српске, па овакав вид помоћи више није могућ. Матица српска, кроз поступак реституције, тражи повраћај имовине својих задужбина и надамо се да ће, када имовина буде враћена, у пуном обиму бити настављена традиција остваривања циљева стипендијских задужбина.

ОДРЖАН НАУЧНИ СКУП „ПИТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, БИОЕКОНОМИЈА И АНАЛИЗА МОГУЋНОСТИ ЗА ПРОИЗВОДЊУ ЗДРАВСТВЕНО БЕЗБЕДНЕ ХРАНЕ У АП ВОЈВОДИНИ“

У петак, 30. јуна 2023. године, у Матици српској је одржан научни скуп „Питања животне средине, биекономија и анализа могућности за производњу здравствено безбедне хране у АП Војводини“. Скуп је резултат истоименог научноистраживачког пројекта који се спроводи у оквиру Одељења за

природне науке Матице српске, а чији је руководилац проф. др Ђорђе Јовановић.

Присутне је поздравио проф. др Драган Станић, председник Матице српске, истакавши значај истраживања у области животне средине у циљу унапређења квалитета живота.

Научни скуп реализован је у две сесије. У првој сесији су своје радове и резултате истраживања представили: проф. др Ђорђе Јовановић, др Драгана Видојевић, проф. др Бранислав Јованчићевић, др Ана Марјановић Јеромела, проф. др Маријана Ачански и мр Ђура Вујић; док су у другој сесији то учинили: др Марина Соковић, проф. др Јован Филиповић, доц. др Никола Вуксановић, др Мирјана Крањак, проф. др Гојко Рикаловић и проф. др Дејан Молнар.

УРУЧЕНЕ БРАНКОВЕ НАГРАДЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ

У понедељак, 3. јула 2023. године, у Свечаној сали Матице српске одржана је свечаност уручења Бранкове награде Матице српске за школску 2021/22. годину за дипломске, семинарске и мастер радове. Награђене је поздравио председник Матице српске проф. др Драган Станић. Записник са састанка Жирија прочитала је проф. др Наташа Половина, а о награђеним радовима је говорио проф. др Војислав Јелић. Жири је радио у саставу: проф. др Војислав Јелић (председник), проф. др Сања Париповић Крчмар, проф. др Драгана Вукићевић, проф. др Владимир Гвозден и проф. др Наташа Половина. Награде је уручио председник Матице српске проф. др Драган Станић, а програм је водила мср Милена Кулић, стручни сарадник Одељења за књижевност и језик.

Добитници Бранкове награде за 2021/22. годину су:

- Прва награда: Настас Јакшић за рад „Аристотелова хамартија кроз призму Софокловог *Едипа*, *Антигоне* и *Електре*“ (Одељење за класичне науке, Филозофски факултет, Београд), под менторством проф. др Дарка Тодоровића.
- Друга награда: Јана Петровић за рад „Пригодна поезија Динка Златарића“ (Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима, Филолошки факултет, Београд), под менторством проф. др Славка Петаковића, и Маша Петровић за рад „Приповетка *Пут Алије Ђерзелеза* као магична ћелија приповедног опуса Иве Андрића“ (Катедра за српску књижевност са јужно-

словенским књижевностима, Филолошки факултет, Београд), под менторством проф. др Предрага Петровића.

- Трећа награда: Горан Миловановић за рад „Херменеутика ликова Ивана Галеба и Стивена Дедалуса (у *Портрету уметника у младости* Џејмса Џојса и *Прољећима* Ивана Галеба Владана Деснице)“ (Одсек за компаративну књижевност, Филозофски факултет, Нови Сад), под менторством проф. др Павла Ботића; Милан Врњановић за рад „Књига о Јудити“ (Одељење за класичне науке, Филозофски факултет, Београд), под менторством проф. др Ил Аккада; Милош Михаиловић за рад „Мотив смрти у *Спомену на Руварца* Лазе Костића и *Гаврану* Едгара Алана Поа“ (Одсек за српску књижевност, Филозофски факултет, Нови Сад), под менторством проф. др Радослава Ераковића.

ОДРЖАН НАУЧНИ СКУП „ХАЈДУЦИ У СРПСКОЈ ИСТОРИЈИ И ПАМЋЕЊУ“

У четвртак, 10. августа 2023. године, у манастиру Соколица посвећеном Светом великомученику Георгију, код Сокоца на Равној Романији, одржан је научни скуп „Хајдуци у српској историји и памћењу“. Скуп је одржан у организацији Крајишког одбора Матице српске и Општине Соколац, на основу раније потписаног уговора о сарадњи између Матице српске и поменуте општине.

Приликом отварања скупа поздравне речи су присутнима упутили Милован Бјелица, начелник Општине Соколац, и проф. др Јован Делић, потпредседник Матице српске. Радни део скупа састојао се од три сесије у оквиру којих је 10 учесника представило своје текстове, а прочитана су и два саопштења оправдано одсутних аутора. Били су заступљени радови из неколико научних дисциплина, пре свега из историје, али и књижевне и културне историје. Обрађиване су теме које се тичу активности хајдука у Угарској од 15. до 18. века, током Великог бечког рата (1683–1699), у Славонији и Срему током 18. века, у Мачви за време Првог и Другог српског устанка, на тронеђи Босне, Лике

и Далмације и у Банату после Првог светског рата. Било је речи и о Бају Пивљанину у *Горском вијенцу*, устаницима Милановићима из Босне, хајдуцима из Старе Херцеговине и онима из српских народних песама, значају хајдука у очувању националне свести и хајдучији код Срба у образовном систему БиХ 1958–1974. године. Циљеви скупа, као и будућег зборника радова, су да се излагањем стручних прегледних и синтетичких чланака анализира и опише феномен хајдука и хајдучије у српској историји, традицији и памћењу.

Своје радове на скупу изложили су: др Будимир Алексић, проф. др Бошко Бранковић, проф. др Јован Делић, др Драженко Ђуровић, др Жарко Лековић, Вељко Максић, проф. др Ференц Немет, др Радован Пилиповић, мр Нада Трифковић и др Раденко Шћекић, а прочитана су саопштења др Милана Мицића и др Радомира Ј. Поповића. Чланови Организационог одбора били су: проф. др Драган Станић, председник, др Милан Мицић, проф. др Драга Мاستиловић, проф. др Љиљана Пешикан-Љуштановић и господин Марко Шука.

ОДРЖАН ОКРУГЛИ СТО „ПОПИС 2022. ДЕМОГРАФСКИ ИЗАЗОВИ И ПЕРСПЕКТИВЕ СТАНОВНИШТВА СРБИЈЕ“

У петак, 29. септембра 2023. године, у Матици српској је одржан округли сто „Попис 2022. Демографски изазови и перспективе становништва Србије“.

На почетку присутнима се обратио проф. др Срђан Шљукић, потпредседник Матице српске, истичући неопходност бављења темом демографије, а затим и проф. др Даниела Арсеновић, координаторка округлог стола.

Округли сто званично је отворио господин Радослав Пејовић, државни секретар Министарства за бригу о породици и демографији, при чему се

осврнуо на значај саме теме у циљу дефинисања даљих корака и програма популационе политике.

Округли сто је реализован у две сесије. У раду прве сесије учествовали су: проф. др Саша Милосављевић, проф. др Снежана Стојшин, проф. др Драшко Маринковић, доц. др Мариана Лукић Тановић и проф. др Даниела Арсеновић. У раду друге сесије учествовали су: др Иван Маринковић, виши научни сарадник, доц. др Милица Весковић Анђелковић, проф. др Даница Шантић и проф. др Срђан Шљукић.

ЈЕСЕН МАТИЦЕ СРПСКЕ У КРАГУЈЕВЦУ

У среду, 4. октобра 2023. године, отворена је манифестација „Јесен Матице српске у Крагујевцу“. Поздравне речи упутила је Анђела Отђановић, директор Народне библиотеке „Вук Караџић“, након чега је присутне поздравила др Јелена Веселинов, управник послова Матице српске, и представила програме који ће бити уприличени у оквиру манифестације, а који су резултат потписаног Протокола о сарадњи Матице српске са Градом Крагујевцем.

Пред препуном салом библиотеке, манифестација „Јесен Матице српске у Крагујевцу“ отворена је првим програмом – представљањем зборника радова *Породица Дунђерски – грађанска култура српске Војводине*. О значају сарадње Матице српске са општином Србобран и првим резултатима у виду два научна скупа о породици Дунђерски, из којих су проистекли и зборници, говорио је Дејан Корцеба, директор Дома културе у Србобрану.

Значај ликовних представа породице и ангажовање Уроша Предића на задужбинској капели Богдана Дунђерског, које је прерасло у изузетно пријатељство, представила је др Снежана Мишић, музејска светница Галерије Матице српске.

О одузимању породичне имовине мерама власти после Првог и Другог светског рата говорио је др Павле Орбовић, кустос у Градском музеју Врбас.

Настојања да се у поступку реституције врати имовина Задужбине Богдана Дунђерског под управом Матице српске и изазовима са којима се у том поступку ова задужбина суочава говорила је др Јелена Веселинов. Наредни програм манифестације „Српски језик и ћирилица у савременом друштву“ заказан је за четвртак 2. новембра 2023. године.

ОДРЖАН ДРУГИ СИМПОЗИЈУМ: „ТРЕЋИ ВЕК БОТАНИКЕ У ВОЈВОДИНИ“

Матица српска и Ботаничко друштво „Андреас Волни“ из Новог Сада, негујући традицију ботаничке науке и струке на подручју Војводине, и у знак сећања на ботанички симпозијум „Човек и биљка“, који је одржан 1983. године, и професорку др Биљану Божин, организовали су други симпозијум „Трећи век ботанике у Војводини“. Симпозијум је одржан у петак, 6. октобра 2023. године, у Матици српској. Суорганизатори другог симпозијума били су Медицински факултет Универзитета у Новом Саду и Природно-математички факултет Универзитета у Новом Саду.

Симпозијум су отворили проф. др Милан Матавуљ, потпредседник Матице српске, доц. др Борис Радак (Ботаничко друштво „Андреас Волни“), проф. др Милица Павков Хрвојевић, декан Природно-математичког факултета у Новом Саду, и проф. др Снежана Бркић, декан Медицинског факултета у

Новом Саду. Пре него што је научни део Симпозијума започет, проф. др Горан Аначков, директор Департмана за биологију и екологију Природно-математичког факултета у Новом Саду, одржао је беседу у знак сећања на проф. др Биљану Божин.

Током научног дела Симпозијума представљени су резултати преко 50 научних истраживања у виду усмених и постер излагања.

ОДРЖАН НАУЧНИ СКУП „БАНИЈА – СРПСКИ НАРОД, ИСТОРИЈА И КУЛТУРА“

У четвртак, 2. новембра 2023. године, у Свечаној сали Матице српске, одржан је научни скуп „Банија – српски народ, историја и култура“. Скуп је одржан у организацији Крајишког одбора Матице српске, а приликом отварања поздравне речи присутнима упутили су проф. др Драган Станић, председник Матице српске, и проф. др Душан Иванић, председник Крајишког одбора. Радни део скупа састојао се од четири сесије у оквиру којих је 21 учесник представио своје текстове из више научних дисциплина: историје, књижевности, географије, етнологије, театрологије и културне историје уопште. На скупу је било говора о физичкој географији и демографији Баније, Банској Крајини и крајишницима, локалном свештенству, политичком и друштвеном животу Баније између два светска рата, досељавању са Баније у војвођанске крајеве, старима фотографијама Баније, догађајима на Банији током Другог светског рата и рата деведесетих година прошлог века, о истакнутим историјским личностима, стваралаштву књижевника и уметника са Баније, те о раду соколских друштава. На скупу су учествовали: др Предраг Вајагић, проф. др Владан Гавриловић, проф. др Славко Гордић, др Милан Гулић, др Нино Делић, Петар М. Демић, Бранислав Зубовић, проф. др Душан Иванић, мср Милена Кулић, Растко Лончар, др Александар Лукић, проф. др Јелена Марићевић Балаћ, др Милан

Мицић, др Александра Новаков, мр Павле Орбовић, проф. Љиљана Пешикан-Љуштановић, др Небојша Стамболија, проф. др Растислав Стојсављевић, проф. др Ирина Суботић, др Исидора Точанац Радовић и Богдан Шекарић. Чланови Организационог одбора били су: проф. др Драган Станић, председник, проф. др Душан Иванић, заменик председника, др Милан Мицић, проф. др Љиљана Пешикан-Љуштановић, др Софија Божић, проф. др Славица Гароња Радованац и мр Драган Тубић, технички секретар.

ОДРЖАН ОКРУГЛИ СТО „ТРАДИЦИЈА ШАНДОРА ПЕТЕФИЈА У СРПСКОЈ КЊИЖЕВНОСТИ И КУЛТУРИ“

У петак, 3. новембра 2023. године, у Свечаној сали Матице српске одржан је округли сто „Традиција Шандора Петефија у српској књижевности и култури“, поводом обележавања двестоте годишњице рођења великог мађарског песника. Округли сто је одржан у сурорганизацији Матице српске, Центра за образовање, истраживање и културу војвођанских Мађара, Фондације „Ласло Секереш“

и Српског института у Будимпешти. Поздравне речи су одржали проф. др Драган Станић, председник Матице српске, господин Пера Ластаић, директор Српског института у Будимпешти, и господин Арпад Фремонд, председник Националног савета Мађарске националне мањине. Присутни су затим имали прилику да чују три излагања: проф. др Корнелија Фараго је изложила истраживања о рецепцијској традицији Шандора Петефија у српској књижевној култури у светлу мађарске рецепције, проф. др Ференц Немет о развојном току Петефијеве рецепције код Срба (од друге половине 19. века до данас), а проф. др Марко Чудић о српским модернистима и постмодернистима као преводиоцима и тумачима Петефијеве поезије. Програм је водила мср Милена Кулић, стручни сарадник Одељења за књижевност и језик. На округлом столу промовисана је књига *Петефи код Срба*. У питању је докторска дисертација Владиславе Полит, коју је с мађарског превео и фототипско издање приредио проф. др Ференц Немет.

ДОДЕЉЕНЕ НАГРАДЕ „ЉУБОМИР СТОЈАНОВИЋ“ И ДИПЛОМЕ СА РЕПУБЛИЧКОГ ТАКМИЧЕЊА ИЗ СРПСКОГ КАО НЕМАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА

У понедељак, 6. новембра, у Свечаној сали Матице српске одржана је свечаност уручења награде „Љубомир Стојановић“ и диплома са Републичког такмичења из Српског као нематерњег језика. У уметничком делу програма учествовао је хор Гимназије „Јован Јовановић Змај“ из Новог Сада, под диригентском управом Јована Травице. Програм је водила проф. др Исидора Бјелаковић, секретар Одељења за књижевност и језик.

Овогодишњи добитници награде „Љубомир Стојановић“ су: Небојша Ђорђевић (прва награда за рад „Слово о преносу моштију Свете Петке Григорија Цамблака: рукописно наслеђе и издање текста“), Матија Нешовић (друга награда за рад „Англицизми у омладинском жаргону у српском и руском: морфосинтаксички и семантички аспект“), Јована Јовановић (друга награда за рад „Дискурс о климатским променама: медијска репрезентација климатских промена“), Катарина Штећић (трећа награда за рад „Вук-Даничићево и Решетарово издање Светог писма: однос између источне и западне хришћанске ономастике и неких библијских термина“) и Сузана Пешевић Стојановић (трећа награда за рад „Фонетске особине говора Масловара код Котор Вароша“). Награде су уручили чланови Жирија: проф. др Јасмина Дражић, проф. др

Александар Милановић и проф. др Вања Станишић.

Дипломе са Републичког такмичења из Српског као нематерњег језика уручила је мр Ивана Ћелић, стручни сарадник Матице српске и члан Организационог одбора Такмичења. На Републичком такмичењу из Српског као нематерњег, које је одржано у ОШ „Херој Јанко Чмелик“ у Старој Пазови, 21. маја, учествовало је укупно 119 ученика (од 133 пласираних) 7. и 8. разреда основних школа, који уче српски као нематерњи језик по А и Б програму. Ученици су дошли из различитих округа Републике Србије: Севернобачког, Западнобачког, Јужнобачког, Сремског, Севернобанатског, Средњебанатског, Јужнобанатског и Рашког. Дипломе је освојио укупно 38 ученика: прво место – 8, друго место – 14, треће место – 16 ученика.

ОДРЖАН НАЦИОНАЛНИ НАУЧНИ СКУП „УТИЦАЈ ПРОМЕНЕ КЛИМЕ НА ИСКОРИШЋАВАЊЕ ГЕНЕТИЧКОГ ПОТЕНЦИЈАЛА ВИНОВЕ ЛОЗЕ“

У среду, 8. новембра 2023. године, у Матици српској одржан је национални научни скуп: „Утицај промене климе на искоришћавање генетичког потенцијала винове лозе“. Научни скуп су организовали Матица српска и Институт за примену науке у пољопривреди, а у сарадњи са свим релевантним домаћим научно-истраживачким организацијама које се директно или индиректно баве овом тематиком, као и уз подршку Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Присутне су поздравили академик Рудолф Кастори, секретар Одељења за природне науке Матице српске, др Раде Јовановић, директор Института за примену науке у пољопривреди, и доц. др Дарко Јакшић, председник Научног одбора, а скуп је свечано отворила госпођа Данијела Мирјанић, државни секретар Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Овај научни скуп окупио је 14 угледних научних институција из Србије које су представиле резултате својих истраживања, што указује на актуелност

теме и жељу за заједничким научно-истраживачким радом у решавању изазова очувања и развоја генетичких ресурса, као и валоризацији наших сорти винове лозе. Скупу је присуствовало више од 120 учесника, а рад скупа подељен је у четири сесије, где су представљена релевантна научна сазнања и праксе. На крају скупа отворена је дискусија која је дала плодне сугестије и предлоге који ће у наредном периоду бити дефинисани и објављени.

ОДРЖАНА СВЕЧАНОСТ „ЊЕГОШЕВ ДАН У МАТИЦИ СРПскоЈ” И НАУЧНИ СКУП „ИЗДАЊА ГОРСКОГ ВИЈЕНЦА”

У понедељак, 13. новембра 2023. године, у Свечаној сали Матице српске одржана је свечаност „Његошев дан у Матици српској” и научни скуп „Издања Горског вијенца”, у организацији Његошевог одбора Матице српске. Поздравне речи одржали су Високо Високопреосвећени митрополит црногорско-приморски Јоаникије (Мићовић), председник Његошевог одбора, академик Матија Бећковић, потпредседник Његошевог одбора, и проф. др Драган Станић, председник Матице српске. Уводно обраћање „Око Горског вијенца” одржао је академик Миро Вуксановић, потпредседник Његошевог одбора.

На научном скупу су своја истраживања саопштили проф. др Радмило Маројевић, проф. др Горан

Максимовић, проф. др Радослав Ераковић, проф. др Душко Певуља, др Душко Бабић и Слађана Субашић. Скупу су председавали академик Миро Вуксановић и академик Јасмина Грковић-Мејџор.

МАТИЦА СЛОВАЧКА И ЧАСОПИС *SLOVENSKE POHLADY*

У Матици српској, у понедељак, 13. новембра са почетком у 19 сати, одржан је програм посвећен Матици словачкој и словачком часопису дугог трајања *Slovenské pohľady* („Словачки погледи”). Госте и публику поздравио је проф. др Драган Станић, председник Матице српске. О историјату Матице словачке беседио је др Маријан Гешпер, председник Матице словачке, док су часопис *Словачки погледи* представили: проф. др Михаел Харпањ, др Радослав Жграда, главни уредник, и др Лукаш Перни, заменик главног уредника. На крају програма др Зденка Валент Белић, уредница словачког часописа *Нови живот*, говорила је о сарадњи са *Словачким погледима* и *Летописом Матице српске* и прочитала избор из своје поезије.

Непосредно пре свечаног програма, у просторијама Матице српске одржан је састанак чланова редакција часописа *Летопис Матице српске* и *Словачки погледи* на којем се разговарало о будућој сарадњи.

Програм је организован у склопу тродневне посете делегације Матице словачке Новом Саду, Београду и Бачком Петровцу. У уторак, 14. новембра, делегација Матице словачке предвођена проф. др

Драганом Станићем, председником Матице српске, одржаће програм у Београду, у Удружењу књижевника Србије, са почетком у 12. часова, а трећег дана предвиђено је гостовање Делегације у Бачком Петровцу, у просторијама Матице словачке у Србији.

Овим програмима *Летопис Матице српске*, најстарији живи књижевни часопис у Европи који у континуитету излази од 1824. године, започиње прославу великог јубилеја „Два века *Летописа Матице српске*”.

ПРЕДСТАВЉЕНА МАТИЦА СРПСКА У ДАРДИ И БЕЛОМ МАНАСТИРУ

У уторак, 14. новембра 2023. године, одржано је представљање Матице српске у Црквеном дому Српске православне парохије дарђанске у Дарди, поводом 200 година континуираног издажења *Летописа Матице српске*. Овај програм организован је у организацији СКД „Просвјета“ (пододбор Бели Манастир), Већа српске националне мањине Осјечко-бањанске жупаније, Вијећа српске националне мањине Општине Дарда и Матице српске из Новог Сада. Предавачи из Матице српске били су др Милан Мицић, генерални секретар Матице српске, др Јелена Веселинов, управник послова Матице српске, и мср Милена Кулић, стручни сарадник Одељења за књижевност и језик. Др Милан Мицић говорио је о циљу Матице српске од оснивања до данас, подсетивши на историјски развој Матице

српске и тежњу да се наш народ са свих простора повеже. Др Јелена Веселинов говорила је о богатој задужбинарској традицији Матице српске, а мср Милена Кулић о *Летопису Матице српске* и неким активностима Матичиног Омладинског одбора и Одељења за књижевност и језик.

У среду, 15. новембра, у Српском културном центру у Белом Манастиру одржан је округли сто поводом 100 година од оптације српског и осталог јужнословенског становништва из Мађарске у Краљевину СХС, с посебним освртом на Барању. Предавачи из Матице српске били су др Милан Мицић, генерални секретар Матице српске, др Јелена Веселинов, управник послова Матице српске, и мср Милена Кулић, стручни сарадник Одељења за књижевност и језик Матице српске.

ОДРЖАН НАУЧНИ СКУП „НОМО UNIVERSALIS АТАНАСИЈЕ СТОЈКОВИЋ (1773–1832)“, ПОВОДОМ 250-ГОДИШЊИЦЕ РОЂЕЊА АТАНАСИЈА СТОЈКОВИЋА

У организацији Одељења за књижевност и језик и Одељења за природне науке, у петак, 17. новембра 2023. године, одржан је научни скуп „*Nomo universalis* Атанасије Стојковић“, поводом 250-годишњице рођења Атанасија Стојковића. Поздравне речи одржали су проф. др Драган Станић, председник Матице српске, господин Дамир Васиљевић Тоскић, директор Градске библиотеке „Атанасије Стојковић“ у Руми, и проф. др Исидора Бјелаковић, секретар Одељења за књижевност и језик и иницијатор скупа. Радни део скупа организован је у више сесија, природне науке и језик и књижевност.

Своја истраживања изложили су: проф. др Персида Лазаревић ди Ђакомо, проф. др Нада Савковић, проф. др Радослав Ераковић, проф. др Војислав Јелић, проф. др Драгана Грбић, др Милена Зорић Латовљев, мср Михајло Морача, др Александра Павловић, доц. др Срђан Орсић, проф. др Ана Кречмер, проф. др Александар Милановић, доц. др Јелена Стошић, проф. др Ирена Цветковић Теофи-

ловић, др Ана Мацановић, проф. др Исидора Бјелаковић, проф. др Александар Николић, Милан Степановић, Илија Марић, Слободан Бубњевић, проф. др Душан Ј. Попов, др Бојан Томић, проф. др Иван Виденовић, проф. др Мирослав Весковић, проф. др Слободан Радошевић, проф. др Светлана Лукић Петровић, проф. др Миодраг Крмар, проф. др Никола Јованчевић, проф. др Невенка Антовић, Јарослав Францисти, проф. др Слободан Нинковић, проф. др Бранислав Обрадовић и проф. др Имре Гут.

ОДРЖАН НАУЧНИ СКУП „ПОЕТИКА ДЕСАНКЕ МАКСИМОВИЋ”, ПОВОДОМ 125-ГОДИШЊИЦЕ РОЂЕЊА

У четвртак, 23. новембра 2023. године, у Свечаној сали Матице српске одржан је научни скуп „Поетика Десанке Максимовић”, поводом 125-годишњице рођења песникиње, у организацији Матице српске и Задужбине „Десанка Максимовић”. Поздравне речи одржали су проф. др Драган Станић, председник Матице српске, господин Миодраг Ивановић, државни секретар Министарства културе Републике Србије, др Светлана Шеатовић, научни саветник и управница Задужбине „Десанка Максимовић”, и проф. др Јован Делић, дописни члан САНУ и потпредседник Матице српске.

Радни део скупа организован је у пет сесија, а своја истраживања представило је двадесет научника. На научном скупу су учествовали: проф. емеритус Славко Гордић, др Марко Недић, проф. др Драган Бошковић, проф. др Бошко Сувајџић, проф. др Јелена Јовановић, проф. др Јован Делић, проф. др Снежана Милосављевић Милић, проф. др Лиљана Бањанин, доц. др Јелена Марићевић Балаћ, мср Сања Парић, др Персида Лазаревић ди Ђакомо,

доц. др Лазар Милентијевић, проф. др Сања Парић, др Марија Јефтимјевић Михајловић, проф. др Јелена Панић Мараш, проф. др Зорана Опачић, др Светлана Шеатовић, проф. др Лидија Томић, мср Лариса Костић и мср Милена Кулић. Истраживања су дала велики допринос разматрању поетике прозног, песничког и позоришног аспекта дела Десанке Максимовић. Сви радови биће објављени у зборнику радова током 2024. године.

ЗБОРНИЦИ РАДОВА ПОРОДИЦА ДУЊЕРСКИ – ГРАЂАНСКА КУЛТУРА СРПСКЕ ВОЈВОДИНЕ ПРЕДСТАВЉЕНИ У БУДИМПЕШТИ

У оквиру програма „Ленкино сазвежђе”, у препуној сали Текелијанума, у присуству свештенства Српске православне црквене општине будимске, представника Амбасаде Републике Србије у Мађарској, великог броја ученика Српске гимназије „Никола Тесла” у Будимпешти, представника културног, просветног и привредног живота српске заједнице у Мађарској, као и представника више медијских кућа, представљени су зборници радова *Породица Дунђерски – грађанска култура српске Војводине*. Директор Дома културе Србобран Дејан Корцеба обратио се присутнима и са неколико речи представио Србобран и значај породице Дунђерски, а др Јелена Веселинов, управник послова Матице српске,

и мр Павле Орбовић, кустос у Градском музеју Врбас, представили су два зборника радова о овој знаменитој породици који су резултат рада на научним скуповима одржаним 2021. и 2022. године у оквиру сарадње Матице српске и Општине Србобран. У наставку програма представљена је манифестација и књижевна награда „Ленкин прстен”, те одиграна представа Зорана Суботичког „Од раја до безњенице”.

Програм је организован у сарадњи Српског културног и медијског центра „Српски венац” из Будимпеште, на челу са директорицом Зорицом Јурковић, Дома културе Србобран, Матице српске и Центра за афирмацију културне баштине Дунђерских.

ДАНИ МИЛОША ЦРЊАНСКОГ

У сарадњи Матице српске, Банатског културног центра из Новог Милошева, Удружења „Суматра“, Културног центра Војводине „Милош Црњански“ и Српског народног позоришта, а уз помоћ АП Војводине – Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама, по пети пут је одржана традиционална манифестација „Дани Милоша Црњанског“ 28. и 29. новембра 2023. године.

Програм ове манифестације почео је свечаним отварањем изложбе цртежа Баћка Милачића „Цртеж сведен на суштину“ у фоајеу Матице српске. Изложба је била отворена до 12. децембра 2023. године.

У уторак, 28. новембра, одржано је уводно предавање „Тумачи дела Милоша Црњанског – Борислав Михајловић Михиз“ Ивана Негришорца. Предавање је било посвећено Михизовим тумачењима дела и живота Милоша Црњанског.

Истог дана одржано је предавање Будимира Дубака „Милош Црњански и Његош“.

Наредни програм у оквиру ове манифестације окупио је познате писце и песнике. У програму „Писци у Матици српској“ учествовали су Радомир Уљаревић, Будимир Дубак, Владимир Пишталo, Зоран Ђерић и Предраг Бјелошевић. Програм је водила Милена Кулић, стручни сарадник Одељења за књижевност и језик. Истог дана писци су гостовали у новосадским гимназијама и Карловачкој гимназији и разговарали са ученицима о свом делу.

Другог дана манифестације, 29. новембра 2023. године, одржан је округли сто „Роман о Лондону Милоша Црњанског“. Радни део округлог стола отворио је председник Програмског одбора манифестације „Дани Милоша Црњанског“ др Зоран Ђерић, а своје радове изложили су Александар Петровић, Настасја Писарев, Лидија Мустеданагић и Софија Филипov Радуловић.

У среду, 29. новембра, одржан је програм „Поетско уздарје Милошу Црњанском“. Своју поезију читали су млади песници Милица Шпадијер, Лазар Букумировић, Јелена Марићевић Балаћ, Ленка Настасић, Вања Ковачевић, Тамара Пантовић и Милена Кулић. У музичком програму учествовали су Снежана Танасковић, сопран (класа мр Љиљана Лишковић) и клавирски сарадник Јелена Бошњак (класа др ум. Ирис Кобал, класа корепетиција Валентина Ненашева).

ОДРЖАН ОКРУГЛИ СТО „О ФЕНОМЕНУ КВАНТОФРЕНИЈЕ И ЊЕНИМ ПРАКТИЧНИМ ИМПЛИКАЦИЈАМА У ДРУШТВЕНИМ И ХУМАНИСТИЧКИМ НАУКАМА“

У четвртак, 30. новембра 2023. године, у Матици српској одржан је округли сто „О феномену квантофреније и њеним практичним импликацијама у друштвеним и хуманистичким наукама“.

Сцијентометрија (бројчано исказивање компетенције научника и утицајности његових научних резултата) конституисала се пре готово пола века унутар англо-америчке академске заједнице. Иако је уведена са намером да послужи као што објективније мерило процењивања тј. евалуације научних резултата, брзо се показало да сцијентометрија има бројна ограничења, посебно када је реч о делу друштвених наука и хуманистичких дисциплина и, нарочито, унутар релативно малих научних заједнице попут српске. Округли сто под називом „О феномену квантофреније и њеним практичним импликацијама у друштвеним и хуманистичким наукама“ има за циљ првенствено да покрене рационални и аргументовани дијалог о једном од темељних питања са којима се суочава српска научна заједница.

На округлом столу своје радове представили су: проф. др Михаел Антоловић, проф. др Владимир Гвозден, др Вања Глишин, др Гордана Ђерић, научна саветница, проф. др Иван Јерковић, проф. др Ана Кузмановић Јовановић, проф. др Срђан Шљукић, проф. др Урош Шуваковић и проф. др Милош Шумоња.

Планиран је тематски зборник радова са округлог стола.

ДОДЕЉЕНА НАГРАДА МАТИЦЕ СРПСКЕ ЗА ИСТОРИЈУ „ИЛАРИОН РУВАРАЦ“ ЗА 2022. ГОДИНУ

У четвртак, 7. децембра 2023. године, у Матици српској додељена је Награда Матице српске за историју „Иларион Руварац“ за 2022. годину. Жири у саставу проф. др Мира Радојевић (председник), проф. др Бранко Бешлин, др Драган Богетић, научни саветник, и др Љубодраг Ристић, виши научни сарадник, једногласно је донео одлуку да награду за дело објављено у 2022. години из области историографије додели колективној монографији *Свети краљ Милутин. Владар на раскршћу светова* (Задужбина Светог манастира Хиландара, Београд 2022) коју су уредили Срђан Пириватрић, Смиља Марјановић Душанић и Даница Поповић.

Проф. др Драган Станић поздравио је присутне и уручио награду добитнику. О одлуци жирија и награђеној књизи говорио је др Љубодраг Ристић, члан жирија, а у име издавача Задужбине Светог манастира Хиландара обратила се госпођа Гордана Гаврић. На крају програма присутнима се, у име добитника, обратио др Срђан Пириватрић, виши научни сарадник. Програм је водио мр Драган Тубић, стручни сарадник Матице српске.

Реализацију награде помогла је Градска управа за културу Града Новог Сада. Награда Матице српске за историју „Иларион Руварац“ установљена је 2015. године и додељује се за најбољу књигу из историје српског народа или из опште историје објављену у протеклој години на српском језику.

ОДРЖАН ОКРУГЛИ СТО „ИСТРАЖИВАЊЕ СРПСКЕ ФИЛОСОФИЈЕ У ИСТОРИЈИ И САВРЕМЕННОСТИ“

У петак, 15. децембра 2023. године, у Матици српској одржан је округли сто „Истраживање српске философије у историји и савремености“.

Главне теме на округлом столу биле су: изучавање светске философије код Срба; присуство и утицај светске философије у српској философији (рецепција); однос српске философије према српској култури, вери, науци, књижевности и уметности; развој философских дисциплина у српској философији; философски правци и оријентације у српској философији; развој српске философске терминологије и историја појмова; српска философија *ad personam*; српске философске институције; историја српске философије – философска и методолошка питања.

На округлом столу своја разматрања на ову тему представили су: проф. др Слободан Антонић, проф.

др Ирина Деретић, др Миша Ђурковић, научни саветник, др Микоња Кнежевић, виши научни сарадник, проф. др Часлав Копривица, проф. др Драган Проле и проф. др Богољуб Шијаковић.

УРУЧЕНЕ ПОВЕЉЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ ЗА НЕГОВАЊЕ СРПСКЕ ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ ЗА 2022. ГОДИНУ

У понедељак, 18. децембра 2023. године, у Свечаној сали Матице српске уручене су Повеље Матице српске за неговање српске језичке културе за 2022. годину: Институту за српски језик САНУ за укупни допринос изучавању српског језика и неговање српске језичке културе и ћириличног писма; Одбору за стандардизацију српског језика за укупни допринос стандардизацији српског језика и неговање српске језичке културе и ћириличног писма; Међународној летњој школи српског језика, културе и историје и Центру за српски језик као страни за промовисање и популаризацију српског језика ван граница Републике Србије; проф. др Срету Танасићу за

вишедеценијски рад на пољу стандардизације српског језика, неговања српског језика и ћириличног писма; постхумно академику Миловану Данојлићу за неговање српског језика и његових изражајних могућности; Рајку Петрову Ногу за неговање српског језика и његових изражајних могућности.

О награђенима су говорили чланови жирија: проф. др Драган Станић, председник Матице српске, проф. др Рада Стијовић, проф. др Мато Пижурица и проф. др Исидора Бјелаковић, а прочитано је излагање проф. др Вељка Брборића. Свечаност је водила проф. др Исидора Бјелаковић, секретар Одељења за књижевност и језик Матице српске. Награђени су се пригодним речима захвалили.

Својим присуством свечаност су увеличале уважене личности из културног живота, представници покрајинских власти, студенти и поштоваоци српске културе.

ОТКРИВЕНА БИСТА ДЕЈАНА МЕДАКОВИЋА И ОБЕЛЕЖЕН ДАН ДОБРОТВОРА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Уз пригодан програм, у свечаном салону Матице српске 25. децембра 2023. године, бисту академика Дејана Медаковића открили су потпредседница Владе Републике Србије и министарка културе госпођа Маја Гојковић, Павле Медаковић, диригент и академик син, и проф. др Драган Станић, председник Матице српске. Након откривања бисте уследила је свечаност у великој сали, у којој је традиционално одржан Дан добротвора Матице српске.

Овогодишњем Великом добротвору, добротворима, добротворитељу и дародавцима уручене су Повеље захвалности, док су представницима Срба у иностранству, градовима, општинама, културним центрима, библиотекама и другим сродним установама уручене Захвалнице на великом доприносу и подршци Матичиној делатности. Овогодишње Повеље захвалности и Захвалнице, уз пригодан програм и речи захвалности уручио је проф. др

Драган Станић, председник Матице српске. Програм је водила мср Ивона Кнежевић, помоћник управника послова Матице српске.

У оквиру Сабраних дела Борислава Михајловића Михиза објављене су следеће књиге: *Поезија и анџиологија*. *Српски њесници између два рата* (прир. Селимир Радуловић), *Критике и олеги 1* (прир. Владан Бајчета), *Критике и олеги 2* (прир. Владан Бајчета), *Драме и драматизације 1* (прир. Љиљана Пешикан-Љуштановић), *Драме и драматизације 2* (прир. Љиљана Пешикан-Љуштановић), *Ауџиобиографија о друјима 1* (прир. Иван Негришорац), *Ауџиобиографија о друјима 2* (прир. Иван Негришорац), *Казивања и указивања* (прир. Драган Хамовић), *Књига о Михизу* (прир. Јован Делић и Владан Бајчета).

Матица српска је у оквиру рада Рукописног одељења, у Едицији „Документ” објавила књигу *Председници Матице српске: Разговори* (Миливој Николајевић, Живан Милисавац, Бошко Петровић, Божидар Ковачек, Чедомир Попов) чији је аутор Милош Јевтић.

Милош Јевтић

**ПРЕДСЕДНИЦИ
МАТИЦЕ СРПСКЕ:
РАЗГОВОРИ**

Миливој Николајевић, Живан Милисавац,
Бошко Петровић, Божидар Ковачек,
Чедомир Попов

ЛЕТОПИС
МАТИЦЕ СРПСКЕ:
ОБЈАВЉЕНИЈЕ
И ПРВА ЧАСТИЦА

МАТИЦА СРПСКА

СЕРБСКЕ
ЛѢТОПИСИ

ЗА ГОД. 1825.

ПЕРВА ЧАСТИЦА,

ИЗДАНА

ГЕОРГИЕМ МАГАРАШЕВИЋЕМ,
ПРОФ. У ГИМНАЗИИ НОВОС.

Изданіемъ Господара КОНСТАНТИНА КАУ-
ЛИЦЫ Книгопродавца Новосадскаго.

Serbische Monatschrift auf das Jahr 1825.

У БУДИМУ

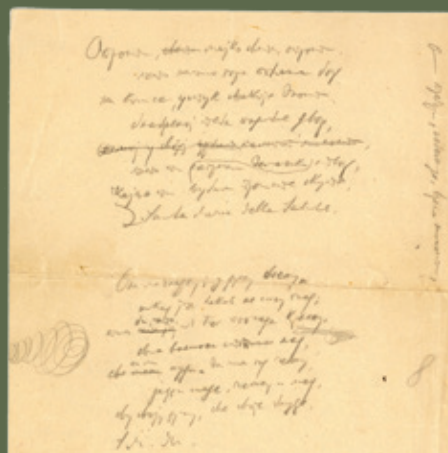
Писмени Краа: Всеучилища Пештанскогъ.
1824.

Матица српска је у оквиру рада Ручкописног одељења, у Едицији „Факсимил” објавила књигу „Лаза Костић Дневник снова и *Santa Maria della Salute*, рукописи” коју је приредио др Срђан Орсић.

Као прва књига новопокренуте Едиције „Факсимил”, ово издање дела Лазе Костића доноси, пре свега, оригиналне рукописе антологијске песме *Santa Maria della Salute* и пишчевог *Дневника снова*, који никада до сада нису објављени у целости у оквиру једне публикације.

Лаза Костић
Дневник снова
И
Santa Maria della Salute
рукописи

МАТИЦА СРПСКА

ИЗДАЊА МАТИЦЕ СРПСКЕ 2023. ГОДИНЕ

- *Летопис Матице српске: Објављеније и прва частица* (фототипско издање, приредио и предговор написао Иван Негришорац)
- *Сабрана дела Борислава Михајловића Михиза* (9 књига, од 2020. до 2023)
- Наташа Ђурагић, *Одјеци сагласја*
- Корнелија Ичин, *Бука руске авангарде*
- Горан Гаврић, *Фотографија, књижевност и филм*
- Милош Јевтић, *Председници Матице српске: разговори*
- Урош Дојчиновић, Гордана Ђоковић, *Библиографија српске зитаристичке литературе (додатак за период 2000–2020)*
- *Село између традиције и сталних промена* (зборник радова)
- Милован Видаковић, *Млади Товија*
- *Историја насеља Општине Жабал 2* (зборник радова)
- *Поезија Слободана Ракитића* (зборник радова)
- Владислава Гордић Петковић, Младен Јаковљевић, *Књижевни ум и подручја фантастике*
- *Импесионистичка и стваралачка критика* (зборник радова са првих Михизових сусрета 2022. године)
- Тамара Пантовић, *Путопис*
- Владимир Папић, *На жанровској размеђи ране модерности*
- Стеван Јовићевић, *Искушавања идентитета*
- *Српски Оријент 1* (зборник радова)
- Маријана Прпа Финк, *Сценски језик изражен кроз покрет у представама СНП после Другог светског рата*
- Дарко Танасковић, *Бошњаци на транспутици „Босанства“*
- Душко М. Ковачевић, *Историја Совјетског Савеза од рушења руске империје до распада совјетске империје (1917–1991)*
- Владислава Полит, *Петефи код Срба*
- Милица Стојадиновић, *Пучини и његове хероине*
- Јована Војводић, *Писма Младену Лесковцу*
- Лаза Костић, *Дневник снова и Santa Maria della Salute* (приредио Срђан Орсић)
- *Дани Милоша Црњанског – апотеоза у делу Милоша Црњанског* (зборник радова)
- *Хуманизам, антихуманизам и постхуманизам* (зборник радова)

- Владан Гавриловић, *Непознанице Српског народног покрета 1848–1849: народни капетан Милош Војновић*
- Елма Халиловић, Љиљана Пешикан-Љуптановић, *Фолклорна збирка Хусеина Дердемеза*

ПЕРИОДИЧНЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ:

- *Летопис Матице српске* (излази од 1824, 10 свезака годишње, изашли су сви бројеви за 2023)
- *Зборник Матице српске за књижевност и језик* (излази од 1953, три пута годишње, књига 71, свеске 1, 2 и 3 за 2023)
- *Зборник Матице српске за сценске уметности и музику* (излази од 1987, два пута годишње, свеске 68 и 69/2023)
- *Зборник Матице српске за класичне студије* (излази од 1996, једном годишње, св. 25/2023)
- *Зборник Матице српске за историју* (излази од 1970, два пута годишње, свеске 107 и 108/2023)
- *Зборник Матице српске за друштвене науке* (излази од 1950, четири пута годишње, свеске 185, 186, 187 и 188/2023)
- *Зборник Матице српске за природне науке* (излази од 1951, два пута годишње, свеске 144 и 145/2023)
- *Зборник Матице српске за ликовне уметности* (излази од 1963, једном годишње, св. 51/2023)
- *Зборник Матице српске за славистику* (излази од 1970, два пута годишње, свеске 103 и 104/2023)
- *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* (излази од 1957, два пута годишње, књ. 66, св. 1 и 2/2023)
- *Језик данас* (нова серија од 2014, два–три пута годишње, свеске 21 и 22/2023)
- *Свеске Матице српске* (покренуте су 1985. године као периодична публикација у три серије: књижевности и језика, друштвених наука и уметности, а од 1989. године и природних наука, излазе повремено, није изашао у 2023. години)
- *Темишварски зборник* (излази повремено, књ. 16/2023)
- *Његошев зборник* (излази повремено, није изашао у 2023. години)

ПЕРИОДИЧНЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ НА ЕНГЛЕСКОМ ЈЕЗИКУ:

- *Literary links of Matica srpska* (зборник за књижевност на енглеском језику, покренут 2017, једном годишње, последњи број 12–13/2022)
- *Сунаха* (зборник за друштвене науке на енглеском језику, покренут 2017, једном годишње, последњи број 12–13/2022)

ГЛАСНИК МАТИЦЕ СРПСКЕ — ГЛАСИЛО МАТИЦЕ СРПСКЕ – ISSN 1452-6182

Главни и одговорни уредник: др Милан Мицић, генерални секретар Матице српске • Уреднички вео: др Јелена Веселинов, мср Александра Јовановић, Светлана Милашиновић • Лектор: Александра Николић • Технички уредник: Вукица Туцаков • Фоитографије: Бранислав Лучић и Милан Шиђански • Припрема: Владимир Ватић • За издавача: проф. др Драган Станић, председник Матице српске • Тираж: 200 примерака • Штампана: ПАПИР УНИЈА, Нови Сад • © Ауторска права: Матица српска

МАТИЦА СРПСКА

Улица Матице српске, број 1 • 21000 Нови Сад, Србија
Телефон: 021 527 622 • Телефакс 021 528 901

МАТИЦА СРПСКА

HQ: 1 Matica Srpske street • 21 000 Novi Sad, Serbia
Phone: + 381 21 527 622 • Telefax: + 381 21 528 901

E-mail: ms@maticasrpska.org.rs • www.maticasrpska.org.rs

CIP — Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

061.22(497.113)

ГЛАСНИК Матице српске / одговорни уредник Милан Мицић. — Год. 1, бр. 1 (1946)—1949, бр. 12; 2008, бр. 1 (јун)—. — Нови Сад : Матица српска, 1946—1949; 2008—. — 30 cm
Месечно.

ISSN 1452-6182
COBISS.SR-ID 56040711